

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

౩౪౪౪౪

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 6.

జెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ మే నెల 8 వ తేది గురువారము

NO. 32.

సంపుటము. ౩

సిద్ధాంతి నామ సంవత్సర వైశాఖ మాస శుద్ధ నవమి.

సంచిక ౩౨

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల నొప్పుము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ పైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
నువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుదు.
చక్కని డబ్బీలో
వెల ర అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొరుకును.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

6, తంబు కెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోస్టు, బొంబాయి

సర్వవృద్ధి విషసంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్క్) 588
గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వాలి.
ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు చుండ
వలసిన మోక్షోద్యమ. అండ్
మూలముగాని, వేరేయేదేమియులేదు.
ప్రకాశించబడియున్నది. ఎన్ని దినము
అంశించినను మందు గుణమునూరును,
తేలనకు మూలము కాక ఎలాక,
వెక్కు, పాము, బట్టి కుంబళము
నిమజంతువుల కాటులకు నువ్వు
నిండును. నెల పాకలో 1-8 0-8-0
సాఫ్ట్ 0-8-0. 1 డబ్బా పాక
నెల రూ. 5-0-0. పోస్టేజీ నీలు.
ఒకసారి 2 ప్యాకెట్లు తప్పింపుకొనువారికి పోస్టేజీ ఇవ్వాలి.
కత్తలకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
విరూపాక్షా:— ధనం ౩ కం పెన్సి,
1 కి కంకపేకమేష్టి పిల్లి, సాకానశేట పోస్టు, మదరాసు.

మదరాసు ఆండ్ సదరకామరాటా
రైల్వేకంపెని కో ఆపరేటివు
సొసైటీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

నో టీ సు (1602)

పచ్చిబియ్యము, ఉప్పడిబియ్యము, రాగులు,
ఉలవలు, మిరియకాయలు, ధనియాలు యింకా
యితరములైన ధాన్యములు మొదలగునవి సప్లయి
చేయుటకు సొసైటీ వారికి తెండర్లు కావలయును.
తెండరు ఫారములు రైల్వేసొసైటీ ఆఫీసు
రాయపురము, లేక బ్రాంచీలు, అర్కోణము,
బిట్రగుంట, గుంతకల్, జోలార్పేట, పెరంబూరు
యీ పై కనుబడిచిన స్థలములయందు దొంగును,
తెండర్లను కోరువారు తెండరు ఫారములయందు
వారు సప్లయి చేయు వస్తువుల మొత్తమును, ఆ ధాన్య
ముల ఖరీదులను, వ్రాసి, నమూనాలను పంప
వలయును. పై కనుబడిచిన వాటితో సహా తెం
డరు ఫారముతో రూ. 50 లు డిపాజిట్టు కూడ
రాయపురము నందలి కో ఆపరేటివు సొసైటీకి
మే నెల 13-వ తారీఖు వరకు 12 గంటల లోపల
దరఖాస్తులను దాఖలు చేయవలయును.

పంటివైద్యము.

1564

డాక్టరు గిబ్బర్ బ్రదర్సు

12 కెన్సింగ్టన్ లేక్, ఎస్కూరు, మద్రాసు.

ఈ రుజువు ద్వారా ఏ కారణము చేరినైన పండ్లను తెలి
కేయవలసి యుండిన సొసైటీకుండు పీకే నే యుదురు. బలహీన
మైన పండ్లను బంగారు కట్టులచేత బలపరచుట నందుగల పం
డ్లను బంగారుచేత మూయుట, పల్లె క్రొత్తకట్టుట, ఇంకను
కంటిసంబంధమైన అన్ని వ్యాధులను నూలినవైద్యకాస్త్రప్రకా
రము మిక్కిలి తక్కువ ఛార్జీకి చికిత్సచేయ ముందుకు వచ్చి
యవచ్చును. కంటిని తీయవలసిన సొసైటీకి నే తీయబడును.

100 మిక్కిలి మనోహరమగు నువాసనకలిగిన 126

(రిజిస్టర్డ్) ఆటో దిల్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)
కాబడినది కాబడినది

ఇప్పటికాలపు కవి కనుపడునది. సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు నువాసనకలిగి.
ఆటో-హోగాని, సారాయము గాని, చేర్చబడలేదు సిద్ధము
చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ కువాలపై కొన్ని లిండువులు చిహ్నకరించినవో, మనోగ్య
మగు నువాసన నిస్తులబరించును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములో నుండును.

(సిల్వి నైజా ఆర్ డ్రాం)	సీసా 1-8 ర 0-8-0
మధ్యరకం నైజా 1 డ్రాం	" " 0-12-0
వేరొక నైజా 2 " "	" " 1-4-0
వెడ్డనైజా 4 " "	" " 2-0-0

వి. పి. ఖమ్మం బుడ్డి 1-8 0-8-0, 8 బుడ్డకు 0-14-0 (సప్లయి
వల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపావులలోను దొరకును. దీనికి
అనేకమగు నకలు సొంట్లు కలవు. కావున తాము కొనుక్కును సీసానైన
ను, కార్డునైనను ఆటోదిల్ బహార్ ను పేరును పరిశీలింపును. ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయగోరువారి దిగువవారికి
వ్రాసినవో అలాగేవత్తు గల నువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

సోలయోజంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండ్ కెమికల్ కంపెని, నెం. 155, జామ్నాచపేరు వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు యోజంట్లు:— మెద-తాపురం త్రంమూర్తి, వై శామణార్ కోడ్, మదరాసు.

మలయ చందనము

(1251) మెగరోగమనకు మరారను
మందు పుష్పకొనుమన్నట్లు ఎరికిరి
తెలియదు. వత్తియు లేదు. పిలికాక
నున్న గు కణిపికిర్నల వనిలేదు. దువ్వ
మైన మా మలయచందనము ఎలుపు
తెలుపు, వచ్చు అను మూడు విధములు
గలగోగమన మూడురూపలలో మున్నును. డబ్బీ 1-8 2-0-0
గంధర్యఫార్మసి, రాజమండ్రి.

ఆత్మ విజ్ఞానం

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
శిష్యులకు నజ్జానహన గురించిన శాస్త్రీయవర్ణ
గంధక ర్త:— డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ
డిగ్రీ నైజా చక్కని గ్రంథము. టెల్ 20-8-0.
మనోజురు, ఆంధ్రవత్రికా శాస్త్రాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మదరాసు

హిందూదేశపు విషాదస్థితి.

రామనగరం అల్లరులు.

ప్రజల ఉత్తేజము.

రాజుగారి విగ్రహమును దహనముచేయుట.

రామనగరములో జరిగిన అల్లరులనుగూర్చి పంపిన యిరువురికావిత్రీకుణ్డియల వ్రాయుచున్నాడు:-

రామనగరమునందు ఉత్తరవర్తకమును విషయముకట్టి జరిగినది. ఇతర స్థానములందు మన సామ్రాజ్యముని గౌరవమును ప్రజల యెదుట తగ్గించుటకుగాను, "జార్జి మార్గయ" "జార్జి నరూకర" అని అరచుచు అల్లరులు చేయబడుచున్నవి.

రామనగరమునందు చక్రవర్తిగారి విగ్రహమునకు దహన కర్మము చేయబడినది. దహనకర్మము చాల సేపటికి వరకు జరిగినదియు, ఆ కాలమునందు కమిషను చెప్పుచుకొని కొట్టి నట్లు అచ్చట ప్రదర్శించబడినది. ఈ ప్రదర్శనమును కనినకడ సంతరము ప్రజలు తృప్తిపొందిరి. ప్రజలలో నెక్కువ సంఖ్యా కులగు హిందువులు తదనంతరము నడికెళ్లి అకుట స్నాన మొనరించిరి.

దేశరక్షక శాసనము

దీర్ఘిక అనురంభము

1918 వ సం॥పు దేశరక్షక శాసనమునందలి 12-వ నిబంధన దీర్ఘికాప్రకారము కన్యాయించగలదని సామ్రాజ్యప్రభుత్వపు గజెట్టునందు ప్రకటించబడినది.

పోలీసు అధికారములు

బొంబయి కర్తవ్యము

సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు బొంబయి జిల్లా పోలీసు శాసనము ప్రకారము అన్వేషించునావరంబుండెంటు, దీర్ఘికా ప్రకారమున బొంబయి పోలీసునూపరింబుండెంటు అధికారములను చెలాయించ వచ్చునని క్రొత్త ఆర్డీనెంసును ప్రకటించిరి.

సింధుదేశపు తొందరలు.

లారానాజీల్లా జమీందారుల అంజమాను ప్రత్యేక సభ యొక్కటి నిన్న జరిగినది. అందు సభవారు ప్రభుత్వపు వారికి విషాద స్థితిలో సర్వసహాయము చేయుటకు తీర్మానములు చేసిరి.

మంజూరు తొందరలు.

విశ్వవిద్యాలయ శరీరము.

లాహోరునందు త్వరలో జరగబోవు విశ్వవిద్యాలయ శరీరము విద్యార్థులు రైలుబండ్లలో వచ్చునపుడు వారికేమియు మితిమీరవారు తొందరలు గలగ వేయ వుండుటకుగాను మంజూరు ప్రభుత్వమువారికి ప్రకటనమును ప్రకటించిరి.

మరగాయల ధరలు

మంజూరునందు మార్కెట్ లా క్రింద మరగాయల ధరల నన్నిటిని రెట్టెనెంటు కర్మలు ప్రాంత జాననముగాను స్వాధీనముచేసికొని రని లాహోరునందు తొలివార్త వచ్చినది.

మంజూరు వైద్యకలాశాల.

లాహోరు నందలి ఎడ్యుకేషన్ చక్రవర్తి స్మరణ వైద్య కలాశాల యందలి విద్యార్థులు ఈ మధ్య జరిగిన అల్లరులలో పాటు పుచ్చుకొనిరని వారిని సదరు కలాశాలాధ్యక్షులు తగిన శిక్షలను విధించినందున మార్కెట్ లా క్రింద సదరు కలాశాల వట్టు ప్రవేశ పెట్టబడిన నిర్బంధములను రెట్టెనెంటు కర్మలు ప్రాంత జాననముగాను రద్దుచేసిరని లాహోరునందు వచ్చిన తింతిలన తెలియుచున్నది.

లాహోరు కేసులు

విచారణలు.

లాహోరు, మే 6:-అప్పురమాల్ కల్లాలపు కేసు యందు తనవీ జోన్సు కమిషను స్వాధీనముకట్టి గారు 221-వ సెక్షన్ ప్రకారము సేరము మోపబడిన 4 గురు సేరస్తులమీద ఈ ప్రకారము శిక్షవిధించిరి. వారిని నిఘానకులవలన మరణ శిక్షకు బదులు దీర్ఘకాలిక వాస శిక్షవిధించిరి. 10-వ తేదీన అప్పురమాల్ వద్ద జరిగిన కల్లాలపునందున్న వారు వారికి అందు దెబ్బలుగూడ తగిలినవి. ఆ సమయములో నొకడు కల్లాలపున నందలి ప్రజాసమావేశమునకు పాల్గొనున పట్టు దొడ్డ వాడు.

మంజూరు దర్బారు

అప్పురమాల్ కేసులు.

మాంట్ గోమరీహాల్ 12-వ తేదీ మే నెలలో దర్బారుచేయబడెనందునను నీర్మానము చేయబడినది. కాని రెఫ్ టి నెంటు గవర్నరు గారు ఆశీర్వాద మంజూరురాష్ట్రములోని సిక్కులు, మహమ్మదీయులవలన మంజూరు అసోసి యేషన్ వారివలనను గవర్నరు మెంటు హానువద్ద విజ్ఞప్తులను పొందుదురు.

కలకత్తా అల్లరులు

చావులకు కారణములు.

కలకత్తా, మే 6:- సురేంద్ర మోహను యాక్టివ్ ఆర్గండ్ టెస్టి గారి అల్లునియొక్క చావునుగూర్చి దొంగిల కార్యము గారు విచారణచేసిరి. హోసనుకోర్టువద్ద గడచిన అల్లరు యందు ప్రజాసమావేశము మీద వైసికులవలన కల్లు బడిన తుపాకులవలన దెబ్బలు తగిలి చనిపోయిరి. వారు అట్లు కల్లుబట స్వాధీనుగాని వారువారిని కల్లుబటెనని యుద్ధేక్షతో చేయలేదు. ఆ చనిపోయినవారు అల్లరుయందు తేరు. వారు ఆదారిని పోవుచుండిరి. మరియొక ఆంగ్లేషము నందుగూడ యిట్లునే జరిగినది. అందు ఒక మార్వాడి పురా నువల్లు అను వాతడు మృతిమొందెను. దీర్ఘికా కమిషనురు ఆగు టి. హెచ్. కింగ్ డెనుగారి చావునుగూడ అట్లునే విచారించబడినది. వారు తమగదిలో 9-వ తేదీ సాయంత్రము క్రింద పడియుండిరి. వారి తలకు పెద్ద దెబ్బతగిలి నెక్కురు కాదుచుండెను వారిప్రక్కను విన్నతుపాకీ యున్నది. అది అంతయు కారణముగాను చక్కగా విచారించిరి. వాడు గుండుదెబ్బ తగిలి చనిపోయిరని చెప్పిరి.

కలకత్తాలోని ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు గారు రిగిస్ట్రేషన్ 12 తేదీన మహారా షిష్టివద్ద కలితయవాస రముల క్రిందజరిగిన అల్లరులందు గుండు దెబ్బ తగిలిన పోలీసువారి కేసును విచారించిరి. ఆ ఆంగ్లేష సమయము నందు ఒక పోలీసు ఉద్యోగిగఘడు ఆంగ్లేయ సార్జెంటు ఆర్డరుకు భిన్నముగా వదిలినందులకుగాను ఆయన వాతని గుండుతో చంపెను. దానిని విచారణలో పెట్టి గవర్నరు మెంటువారి తరపున రాయు. టి. యెస్. సాధుగారు మాట్లాడుటకు నంగీకరించిరి. పూగాకారము కొంతమంది హిందూ బాండ్లరులు కాన్ స్టేబులు తరపున మాట్లాడిరి. సాధుగారు ఇట్లు చెప్పుచున్నారు:- అల్లరులపై కాంతిము నెలకొట్టుటకై ఆ ఆంగ్లేష సమయమునందు 6 గురు ఆంగ్లేయ సార్జెంటు లును 6 గురు కాన్ స్టేబులును మంత్రివద్ద సేర్పరించిరి. అంత పోలీసువారిని కొంత ముందు ఎదుర్కొనుట వలన వారు వెల్లి పోయిరి. సియోపుజను గారు కనపడలేదు. తరువాత విచారించగా అతనికే దెబ్బ తగిలినట్లును అంత మార్వారి ఆనుకట్టి తీసుకపోవడినట్లును అటుపిమ్మట మెడికలు కాలేజీ ఆను కుత్తికొనిపోవడినట్లును తెలిసినది. మెడికలు కలెజీకి కేటు వలన అతని కో నీ నటు రం టి దెబ్బలు తగిలినదని తెలియుచున్నది. అతనికి నెనుక నుండి ఒక ఆంగ్లేయము వదిలిన దెబ్బ తగిలిన దు. ఒక కాన్ స్టేబులు ఆనుకట్టిలో ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటుకు చెప్పెను. ఆ ఆయనకు సార్జెంటుల వద్ద ముందుగుండు సామాను లేదని సాధుగారుచెప్పిరి. కాన్ స్టేబులు సియోపుజను గారు తిరిగివచ్చుచుండగా సార్ జెంటు వైటు గారికో కలసి మోలానానిండిలో యింటికి పోయిరని చెప్పిరి. అందు సార్జెంటుకు కోపము వచ్చి వానిమీద ఒక గుండును వదలిరి. పరుగుచున్న కాన్ స్టేబులు దెబ్బతగిలి క్రింద పడిపోయెను. వానికి వీపుమీద దెబ్బతగిలెను. అంత వాతడు మెడికలు కాలేజీ ఆనుకట్టికొనిపోవడినది. అతడు తనసంగతి ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటుగారికి తెలియపరచెను. రేపటివరకు ఆ కేసు ఆపుదల చేయబడినది.

ఆయుధ శాసననిర్బంధములు.

కలకత్తా, మే 7:- కలకత్తా పోలీసు కమిషనురు గారు ఆరమ్ము అప్రకారము క్రింద ఏవురుమీదను తమ నెల పులేదని కత్తిగాని, తుపాకీగాని మొదలైన ఆయుధములను వేటిని చేతబట్టుకొని కలకత్తా రాజనీధులందు తిరుగకూడదని ప్రమరణచేసిరి.

కాన్ స్టేబులు విచారణ.

కాన్ స్టేబులు సియోపుజను గారి కేసు నేటిదినమున తిరిగి రిఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు స్పీస్ హో గారు విచారణ చేయ మొదలు పెట్టిరి. సర్ జంటు గారి మీద కాన్ స్టేబులు తరపున

చేయవలసిన కార్యక్రమమునకు విజ్ఞప్తి చేయబడినది. 14 తేదీన కేసును చక్కగా తీర్మానముచేయుటకై రెండవ మేజిస్ట్రేటు గారిని సేర్పరించిరి. మేజిస్ట్రేటు గారు రెండవ మేజిస్ట్రేటు గారికి కేసును తెలియపరచిరి. ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటు గారు ఆనుకట్టిలో వారియొక్క సంగతియంతయు పరిశోధించినవారై కాన్ స్టేబులుగాను చెప్పిన ప్రకారము ఈరీతుగ చెప్పిరి. కాన్ స్టేబులు ఒక సార్జెంటువలన కొట్టబడినట్లును కాని వాడు కత్తికో కొట్టెనో గుండుతో కొట్టెనో వివరముగా చెప్పు లేకపోయెను. ఆనుకట్టిలో నన్ను యాగురు చాక్టరు వాడు తుపాకీగుండుతో కొట్టబడి లేదనిచెప్పిరి. సార్జెంటు ప్రాసంగ్యము తెలిసినంతలో సార్జెంటు వైటు గారు వద్ద తుపాకీ లేదని చెప్పిరి. అదిగాక సార్జెంటు వైటు గారు ఏ కాన్ స్టేబులును చూచినట్లును చూడలేదనిరి. విచారణ అంతటితో ఆపుదల చేయబడినది.

బట్టధరల నిర్ణయము.

లాహోరు, మే 6:- 9 వ సెక్షన్ ను మూలవస్తువుల చట్టము 1916 సంవత్సరప్రకారము మంజూరు తప్పి నెంటు గవర్నరు గారు మంజూరురాష్ట్రములో గజమునకు 7 అనాలరి వై సల మంతున అమ్మకలసినదని అజ్ఞా నియ్యటకు సంతోషించి ఆమోదించిరి.

మోదరా బాదు నవాబు.

జిన్నా గారికి యుత్తరపు నిమ్మట.

బొంబాయి, మే 6:- టైమ్స్ ఆఫ్ యిండియా ఇట్లు చెప్పుచున్నది. జిన్నా గారు కొద్దికాలము క్రిందను మోదరా బాదుకు వెళ్లినప్పుడు నైజాము నవాబుగారు వారు రాజకీయ సంబంధమైన సభను గావించుచురని తెలిసి అట్లు గావించుటకు నాటక పరచిరి. అప్పుడు జిన్నా గారు తమకు విధించినటువంటి ఉత్తరపు లిఖిత పూర్వకముగా నైనను లేక నవాబుగారు స్వయముగా వచ్చి చెప్పినను గాని అట్లు సభ చేయకుండ నుండుమను గాని తేలియెడల మానుకొనను అనిరి. అంత నైజాము గారు తమ నెల పు లేనిది తమరాష్ట్రములో నెక్కుడను సందర్భమున మోదరాని చెప్పిరి. హిందూదేశమునందు విషాదకరములగు ఫలితములు తటస్థించుటచేత తనరాష్ట్రమునందు రాజకీయ అంశములను గూర్చి ఎట్టిసభను గావించకూడదని నైజాము గారు జిన్నా గారికి చెప్పినట్లు తెలియుచున్నది.

బ్రిటిషు సరకుల బహిష్కరణము.

రౌలతు శాసనమును రద్దు చేయువరకును విశేషముల నుండి దిగుమతి చేయబడు సరుకులను బహిష్కరించుటకును ఆంగ్లేయ సరుకులను వాడకూడదనియు అలాగించుటకు స్వ తేజవస్తు వర్తకుల సంఘమువారు బొంబయిలో 5 వ తేదీన సమావేశమైరి. సభాధ్యక్షుని ఎన్నుకొనుటలో కొంచెముకష్టముకల్గినది. విశేషముగ చర్చజరిగినపిదప ఆద్యక్షునిగ నియించుటకు 4 గురి పేర్లను నూచించిరి. తిరుయ మరాటీ వీ లిజిగారధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. గతసభ తాలూకు కార్యనివేదికమును కార్యదర్శి చదుర ప్రారంభించ కొంతమంది అభిప్రాయించిరి. అధ్యక్షులు జోక్యము కలగజేసికొని ఆ నివేదికమున సంతకము జేయమనిరి. పిదప ఇంకొకరు అధ్యక్షుడని విని వహించిరి. అందరును పకపక నవ్విరి. ఇదంతయు వికృత గ గాన్నించినది. తుదకు గందరగోళము జరుగుటచే సభ ఆపి జేయబడినది.

'ట్రీబ్యూను' పత్రికా సంపాదకుడు.

ఈ క్రింది వ్యాసములకు గాను ట్రీబ్యూను పత్రికా సంపాదకులకు కాళీవాధ రాయగారిపై హిందూదేశ శిక్షా స్ఫూర్తి 124 ఏ నిబంధనప్రకారమును కేంద్రీకృతమైన (కె సాక్విడెమెక్) హిందూదేశ రక్షక శాసనము 25-వ నిబంధనము ప్రకారమును సేరము మోపబడినది:- విచారణ సంఘమునకు రెట్టెనెంటు కర్మలు అర్హులుగాను అధ్యక్షులు.

1916 సం॥ వైసికా శాసనము క్రింద ఈ విచారణ సంఘము సేర్పడినది. 1919 సం॥ ఏప్రిల్ 8 తేదీ స్వామిశ్రద్ధానంద గారి అభిప్రాయము. మార్చి 26 తేదీగల గాంధీగారి సలహా, మార్చి 25 తేదీ గల రాజపరీక్షిధిగారి ఉపవ్యాసము మార్చి 21 తేదీన జరిగిన గొప్ప తప్పిదము. మార్చి 20 తేదీగల సర్ విజ్ నెంటుగారి ఉపవ్యాసము యున్న గునది.

యుద్ధ విరాళములు.

మంజూరు ప్రభుత్వమువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:- ప్రాచ్య తేజములో చాలమూలమున నన్ను పునాబిలు యుద్ధ నిధికి విరాళముల నిచ్చిరి. నుమ్రాద్విగములో ప్రాచ్యభాగములో నున్నవారు 1918 సం॥ గాంధీయన బ్రిటిషు రెడ్డుక్రాస్ నిధికి 148 స్థానిక అనగా 215 రూపాయల సొంతగిరి.

కరసింగు, మహాకరచందసింగు, దేవసింగు, హనుసింగు, హరిసింగు ఫిరోజ్పురముజిల్లా కాపురస్థులు పానుసింగు, పాలాసింగు, కరచందసింగు, పాకసింగు, లూథియాజిల్లా కాపురస్థులు, మాడుచుపామ్యదు, గురుదాసు పూరు జిల్లా నివాసస్థులు అల్లులు హట్టి రామ సింది జిల్లా ఇశాయకుల్లాఖాన, అమృత్సారుజిల్లా సేవాసింగు, జిందు సంస్థానము, మేరు సింగుగార్ల జేభక్తిసి, స్వామిభక్తిసి, తెలంగాణంబు గవర్నరుగారు ఆమోదించిరి.

నంగ జేతపు మితవాదుల ఆక్షేపణలు.

కలకత్తా, మే 1:—ప్రస్తుతపు విషమదశనుగూర్చి అఖిలభారత మితవాది సంభాషణలకు గురైనవాడైన దేవస్థి గారిట్లు ఇండియా కార్యదర్శిగారికి రాజప్రతినిధి గారికి సింహ ప్రభువుగారికిని విరళియగ క్రింది సంక్షేపణ నమిరి. రౌలతు కాననుమతు గురించి ఇట్లు వ్రాసిరి:—ప్రస్తుత పరిస్థితులు చక్కగలేవు. ప్రజల అభివృద్ధిని గోరుచులేని ఈరౌలతు కాననుమతు రద్దుజేయవలయు నని ఇండియా కార్యదర్శిగారు సార్వభౌమనితో జెప్పినయెను. రౌలతు కాననుమతు సాత్విక నిరోధ మకలదిండుట విచారకరమని ఇండియాలో వివిధ జేతములందు అల్లులు బయలిదుట శోచనీయము. ఈసభవారు విచారింపుచున్నార. జేతమున కాంతి స్థాపనముకై దొరతనమువా రొనర్చు ప్రయత్నములు క్షామ్యములు. కాని అననసరముగ కఠిన కాననుమతులను ప్రయోగించుట సమంజసముగ నుండజాలదు. ఎంతవర కనసరమో అంతవరకే కఠినచర్యను జరుపవలయును. ప్రస్తుతము పంజాబులో మిలిమిరిన కఠినకాననుమతులను ప్రయోగించుచున్నార. ఇట్టిచర్యలను జరుపవలసినంత అనసర మేదో తెలుపుచు నంగ తిసందర్భముల నన్నిటిని తెలుపవలెను. ఇట్టిసమాచారమును తెలుపనివో పంజాబు అధికారుల చర్యలు గర్హ్యములని తలంపవలసి వచ్చును. కొన్ని సంవత్సరములనుండి పంజాబు పరిపాలనము సంకల్పప్రకారము లేదని తలంపబడుట అనకాళము కల్గినది. ప్రజలలో ప్రజల అసంతృప్తి బయలికివచ్చి చెప్పుకల అనకాళము కనిపించుచున్నది. పాలిత పాలకులకు అన్యోన్యమైత్రీ సానుభూతి కనబడుటలేదు. పులిమిద పుట్టయ్యెట్లు ఈ రౌలతుకాననుమతు ప్రవేశపెట్టబడినది. సత్యాగ్రహము బయలుపడినది. నర్ ఎడ్వర్డు మార్గక్ గారింతవరకు అధికారమును వహించుటకు అలస్యమునూహించ జాలకున్నారము. పంజాబు కురిసితులను సర్ మైకేల ఓర్వయరుగారి ప్రభుత్వ విధానమును విచారించవలయును. మాంటాగు చెల్లనవద్ద సంస్కరణముకట్టు మితవాదులు వివేచనాయుతులై తమచేయూత నొసంగిరి. ఈవిధానమును ఏమాత్రము తగ్గించినను సక్రమాందోళనము జరుగును. నిరోధము చూపబడును. ఈవిధానములో కొన్ని ముఖ్య భాగములనుస్థానిక ప్రభుత్వము వారు అంగీకరించకుండుట సంతాపకరము. ఇంతకంటె విచారకరముగ ఇండియా దొరతనమువారు మరొకన్ని పురోవృద్ధిభంగకర మగు మార్పులను జేయుట ముంత సంతాపకరము. ఇటీవల జరిగిన అల్లలలను మిష గాజేసికొని త్వరలో పురోవృద్ధికరమగు క్రొత్త సంస్కరణములను ప్రవేశపెట్టరాదని వాదించుచున్నారు. ఈఅల్లలలు సంస్కరణ ప్రవాసమునకు వరింత చేయూత నొసగుచున్నవని ఈసభవారిభిప్రాయముచున్నారు. సంస్కరణములను ప్రసాదించిన, అల్లలలు ఉండనేరవు. సంస్కరణములను ఏమాత్రము తగ్గించినను ప్రజలయందు అసంతృప్తి బయలుపడెదనని అందరును అందోళనమును జరిపెదరు. సంస్కరణములను తగ్గించిలేని దొరతనము వారు గొప్ప తప్పుకరించినవారగుదురు. పరిపాలనాకష్టములనువరింతపెచ్చును. భారతీయులందరును తమ అసంతృప్తిని జూపెదరు. కాన సంస్కరణములకు ప్రతికూలమగు అలోచన తెవలైన నిచ్చిన, దానిని పార్లమెంటువారును సార్వభౌమని దొరతనమువారును అంగీకరింపరని ఈ సంఘము వారు విశ్వసించుచున్నారు.

ఇంగ్లాండునకు మితవాదకాయభార ప్రతినిధిగ సర్ కృష్ణగోవింద గుప్తగారు ఎక్కుకొనబడిరి.

ఆఫ్ఘను తొందరలు.

తగవులు పాసగు మాచనలు.

సిప్తా, మే 1:—హిందూజేత సరిహద్దు సమాచారములు భయంకరముగ నుండునట్లు తెలియుచున్నది. కాని ఏమి జరుగ నున్నది చెప్పుటయిద్దర్భము. అమీరు అను నల్లాకాన సరిహద్దు ప్రాంతములలో అల్లలుచేయనని తెలియుచున్నది.

వృత్తాంతములు.

ఇంగ్లాండునకు వెళ్లుచున్న మెసిలో నాన 4వ తేదీ గురక్షీరముగా నూయజా చేరినది.

అహోరాధికారి మాలినుగారు రంగూనులోనున్న పాకాకర్మ యంత్రకలాధికారులతో 7 తేదీ ఉదయమున మాట్లాడిరి. 8 తేదీని కలకత్తాకు పయన మగుదురు.

ప్రఖ్యాత చరిత్రకారులు, వార్తాపత్రికా సంపాదకులగు ఆర్. పి. కర్కాసినుగారు విషయవ్యవహారలను బొంబయిలో మరణించిరి.

సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారి కాననుమతములకు తరపున సర్వదా పనిచేయుటకు పోలిటెగ్రాఫరిని నియమించుటకు హిందూజేతాంగమంత్రి యామోదించెను.

సరిహద్దుల యుద్ధసమాచారములను గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీల భరలలో మార్పు ఏమియు కలుగలేదు. నిన్నటి భరలకంటె కొంచెము మార్పులులో కొన్నియపాయిలు మాత్రము భరల్గినది.

వైజేటు ఓడిలవై పంపబడు సరకులకు పోర్టు ఉద్యోగులు సర్వేచేయరాదను నిశ్చయమును ప్రభుత్వమువారు తొలగించిరి. కాని యీ అధికారము సరకులకు పరిశీలించుటకు విరోధియు సర్వేయరులు లేనివోటనే యుండుగలదెను. ఆఫీసుపని అయిన తరువాతనే పోర్టు ఉద్యోగు లీవని చేయబడును. సర్వేకు 82 రూపాయల ఫీజు యుండుగలదు.

కాక్ నెలలో పయనమగు మెయిలు పాకయోడలలో కొలిది స్థానములే ఉండును. కాన ప్రయాణికులు (ఏ) (బి) తరగతివారు జానులో బోవుటకు యుండుగ నర్హి కేటును బొంది తమచేళ్ళకు నమోదు జేయించు కొనుచున్నారు. ఇదివరకు నమోదు చేయబడిన పట్టాలను మరల సవరణ జేయవలసియున్నది. కాన ఈ ఏ, బి తరగతులవారు జానునెలలో పయనమగుచో త్వరలో అలస్యములేకుండగ స్థలములకై మెకినెక్ న్యూకంజే కంపెనీవారికి దరఖాస్తు చేసికొనవలయును. ప్రత్యేకముగ వారికిగాని లేక వారి ఏజెంటులకు రాముబయలు జేరు లేవలను తెలుపుచు ఏతరగతిస్థానము కావలయునో గూడ తెలియజేయవలయును. (సి) తరగతిసర్దిపెట్టువారికి కాక్ లో గూడ స్థానము దొరకును. మరల ఇంకొక ప్రకటనము గావించబడును.

రాజ్ యెలాలాకా:—ఎండలు విశేషముగా కాయుచున్నవి. ఈచుట్ట వాన మరయునట్లుగా మబ్బులు పట్టినవి కాని అట్లు జరుగలేదు. ఒకరోజుకంటె మరియొకరోజు కరవు పొచ్చిపోవుచున్నది. అన్నిసమయములకు భరణ మిక్కిలి పొచ్చుగానున్నది. కాని తగ్గుమాచనలు కష్టమవుతున్నది. యాపాయిసోట్లు మార్పుకొనుటకై ప్రజలు పడుచున్న బాధలు వర్షించుటకాదు. ఒక్కొక్క నోటునకు కొన్నికొన్నిపాట్లు అజాకాదమారకముపుచ్చుకొనుచున్నారు. వండి రూపాయికి అరణా పుచ్చుకొనుచున్నారు. విద్యావిషయమునన, పిల్లల విషయముననుమందంజవైచయండిన మోగ్రామములోని ఎలి మెంటరీస్కూలును రాజమండ్రితాలూకాబోర్డువారు నాయ్యరుగ్రేడు స్కూలుగా మార్చినది తెలుపుటకు సంకోషించుచున్నాము. మాలాలాకాలోని గ్రామములం దింకను మహావికలులు చాలవోటుల కనిపించుచున్నవి.

బొంబులు కనబడుట.

లండను, మే 1:—కాక్ సరిహద్దులలో పోలిసువారు 200 కంటె ఎక్కువగు బొంబులను కనుగొనిరి. ఈ ప్రదేశము సికాఫీసు గిడ్డంగి యని అనుకొనుచున్నారు.

అఫ్ఘను రాయవారి సరవారు ఆవేదుర్ రహమాన్ ఖానుగారు కాబూలునుండి సిప్తాకు కొద్దికోజులకైందనే వచ్చిరి. అఫ్ఘనుస్తానులో కాంతము నెలకొల్పబడినదని చెప్పుట ఎత్తక ఆకృత్యముగా నున్నది.

సిప్తా, మే 1:—వాయవ్యముల సరిహద్దుల యందు కల్లోలము ఎక్కువగా నుండుటయట్టి జేతములోని వార్తలను సెన్సరు చేయచుండురు.

Obtainable from all High Class Stores, Chemists, etc.
SPENCER & CO. LTD.,
Agents, MADRAS

వార్తాపరణిస్థితి
1919 నం|| మే నెల 8 వ తేదీ గురువారము.

జిల్లా ముఖ్య కారములు	మే 24 కంటెలో	మే 24 కంటెలో	మే 24 కంటెలో	మే 24 కంటెలో	మే 24 కంటెలో
గోపాలపూరు	97.2	79.1	...	1.82	1.16
వాల్తేరు	92.8	77.6	0.07	0.50	1.06
కాకినాడ	94.2	77.8	...	0.14	0.88
బందరు	90.8	79.2	0.08	1.68	0.68
గుంటూరు	96.7	80.4	...	2.48	0.81
నెల్లూరు	98.2	81.5	...	0.64	0.41
మచిలీపట్నం	96.1	80.6	0.68
ప్రొద్దుటూరు	98.8	76.2	0.02	0.98	1.12
అనంతపురము	102.8	78.9	...	1.34	0.79
అల్లూరి	* 101.1	77.7	...	0.78	1.21
కర్నూలు	102.2	81.6	...	0.75	90.6
కడప	108.8	84.3	...	0.14	0.58
తెంగుళూరు	88.4	66.8	1.12	2.62	2.16
నెల్లూరు	* 99.5	80.0	...	0.08	2.16
నీలము	* 98.9	78.0	...	1.10	2.96
కోయంబుటూరు	94.9	74.2	...	1.81	2.11

ద్వీపకల్పపు పడమటిభాగమునందు ఒక మోస్తరుగను తూర్పుభాగమునందు యడకగను వాయుభారము తగ్గుచున్నది. మే నెలయందు దేవుడు వాయువ్యా ప్రికిని బంగాళాఖాతము నందు వాయుభారము తగ్గుటకును ఈమార్పులు తోడ్పడుచున్నవి. ఇటీవలి కలిగినవృక్షు వాయువు వాయవ్యముఖముగను పడమటి ముఖముగను వీచును. ద్వీపకల్పపు దక్షిణము కల్గి కొట మొదలు తెంగుళూరునరకును వాయు విప్లవీయట కా రంధ్రమయ్యెను. చెన్నపురితరమున వైరుగాలి వీచుచున్నది. దక్షిణభాగపు చివరను వాయువు తిన్నగ వీచుటలేదు. రంగము ఆగ్నేయముగను, చిట్టానంగుళూరీ ఈశాన్యముగను, కాకినాడలో ఈశాన్యముగను వాయువువీచుచున్నది. బంగాళా ఖాతమునందు వాయుభారపు తగ్గుటలను ఇవి సూచింపవచ్చును. అక్కడినుండి రూఢి కర్తమా న ము తెలియవరకును ఉపించుటకు వీలులేదు. కర్ణాటకములో కొన్ని పోట్లకు ద్వీపకల్పపు ఉత్తరమునకు మధ్యమార్గము పొచ్చెను. తక్కినవోట్ల తగ్గును. పడమటి తీరమున కొన్ని ప్రదేశములలో తప్ప వేడి మాయముకంటె తగ్గియున్నది. పకటిలేడి తగ్గును. రాత్రివేడి తిన్నగలేదు. అది పొచ్చెను తగ్గునను ఎక్కడను కి దిగిలకంటె మించుటలేదు. వాయువునందు ఆర్ద్రత నివృత్తివలెనే కలుదు. మబ్బులు తగ్గినవి. తెంగుళూరులో 1.12 అంగుళములు, హస్సానులో 1.80 అంగుళములు వర్షించెను.

పి. ఆర్. చిదంబర అయ్యరు.
అక్టోగు వార్తాపరణి కావ్యజ్ఞుడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం॥ మే నెల 8-వ తేది

గురువారము.

ఆంధ్ర ను కలవరము

సంగ్రామము సమసి, శాంతి సుస్థాపిత మగు నని ఎల్ల రభిలషించుచుండ, తలవని తలంపుగ ఆంధ్రను కలవరము, దేశీయులను విస్మితుల జేయుచున్నది. ఈ కలవరకారణము లెవ్వయో గ్రహించుటకు తగిన యాధారములు లేకున్నను, తంత్రి వార్తల ననుసరించి కొంతవడి తెలివెదము. ప్రాత యమిరగు హా బి బుల్లా ఖాను గారు, నెవరో హంతకులచే జలాలాబాదువద్ద వధింపబడి రని, మా చదువరుల కిదివరకు తెలిసియే యుండును. వీరు మృగయావినోదార్థమే నా గ్రామమునొద్ద విడిసిరి. సోదరు లగు నస్రల్లా ఖాను, సే నాధి పతులగు కలనల్ ఆలీరజా, పెద్ద కుమారు లగు ఇనాయతుల్లా ఖాను, మొదలగువారు వీరితో గూడ నుండిరి. అర్ధరాత్రమున, నాకస్తికముగ, అమిరుగారి నెవరో చంపివైచిరి. జలాలాబాదు ప్రముఖుల తోడ్పాటుతో, ఇనాయతుల్లా ఖాను, ఆలీరజా గార్ల సాయముతో, నస్రల్లా ఖానుగారు అమిరు నని ప్రకటించుకొనెను. ఇంతలో మూడవకుమారుడగు, అమనుల్లా ఖాను గారు, తండ్రి హత్య సూచి విని, వెంటనే కాబూలు నగరమునకు వెడలి, సైనికుల సాయముతో సింహాసన మెక్కెను. ప్రజాభిప్రాయప్రబల్యము ననుసరించి, నస్రల్లా ఖాను గారు తమ పద విని వదలికొనవలసి వచ్చెను. వెంటనే, నస్రల్లా ఖాను, ఆలీరజాగార్ల నిర్బంధమున నుంచబడిరి. వీరిమీద, హత్యనేరము మోపబడెను. పిమ్మట విచారణ జరిగెను. విచారణలో, నస్రల్లా ఖాను గారికి యావజ్జీవనిర్బంధమును, కలనల్ రజాగారికి మరణశిక్షయు, విధింపబడెను.

ఈ వృత్తాంతము గతమాసమున పంప బడెను. నెన్నటిదినము ఆంధ్రను కలవర మధికమగు చున్నదనియు సరిహద్దులందు స్థితి క్రమముగ లేదనియు, చూచాయగ సమాచార మే తెంచెను. నేటి తంత్రివార్తల ననుసరించి, కలనల్ ఆలీరజా, సోదారు నస్రల్లా ఖానుగార్లపై విధింపబడిన శిక్షలు దేశములో నసంతృప్తి గలిగించె ననియు, అమనుల్లాగారిపై ద్వేషభావము దేశములో ప్రబలె ననియు, ఈ భావము హృదయపకుండుటకై, బ్రిటీషువారిపై విరోధము గనుబడిచి దేశకలవరము దగ్గించుటకు, అమనుల్లా ఖానుగారు పూని రనియు, తెలియుచున్నది. నస్రల్లా ఖానుగారును, పిమ్మట అమనుల్లా ఖాను గారును మొట్టమొదట అమిరు పదవి నాక్రమించినపుడు, బ్రిటీషువారి యెడ తమకు గల స్నేహభావమును గనుబడిచిరి. ఇంతలో నీ భావము ప్రతికూలముగ మారుట శోచ నీయము. ప్రజల దృష్టిని ఆంతరంగికకల్లోలము నుండి, సంగ్రామము వంకకు మరల్చినపుడు, అమనుల్లా ఖానుగారు పంజాబులోని కలవరము గూర్చి అతి శ్రద్ధాక్రులను వ్యాపింపజేసి రనియు, నిట్టి యనధ్యక్షకటనలు కలవరము తగ్గించుటకు కొంత జని చేసె ననియు, తెలుపబడెను. బ్రిటీషు సరి హద్దులోనికి, ఆంధ్రను సైనికులు 150 మంది ప్రవేశించిరట.

ఈ ప్రవేశము, ఆంధ్రను బ్రిటీషువారి యధికార నిరాకరణమునకు నిదర్శన మగుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రంతటితో క్రొత్త అమిరుగారి చర్యలను సహించజాలక, మందలింపు సందేశము నంపిరి. కాని, అమిరుగారి ప్రత్యుత్తరము, పశ్చాత్తాపము గనుపఱచుటకు మారుగ ఆగ్రహభూయి వ్యముగ నుండెను. సరిహద్దులకు ఆంధ్రుల సైన్యము లే తెచ్చి నటులను, ఈ యుద్ధవము నెను ర్కొనుటకు, బ్రిటీషు సైన్యములు వెడలుచున్నటు లను, తెలియుచున్నది. ఎంతవర కీ యుద్ధవము, మున్ముందు ప్రబల మగునో తెలియదు. సంగ్రామ మే తలస్థించుచో, ఇది కొలదికాలముతో నంతరించునో, చిరకాలము కొనసాగునో తెలియకున్నది. అమనుల్లా ఖాను గారు ప్రజల యంగీకారము కొంతవడి పొందగలిగినను, దేశములో వారిపై ద్వేషము బూర్తిగ సమసిపోయె ననిదలంప వీలు లేదు. ఖయిదులో నున్న నస్రల్లా, ఇనాయతుల్లా ఖానుగార్లను, అమిరుగారు స్వయముగ సందర్శించి, ఇండియాపై దండయాత్ర వెడలుటకు సాయ పడుచో, వీరి నిర్దరను ఖయిదునుండి విడిపించెదనని వాగ్దానము జేసిరట గాని, ఉభయులును తిరస్కరించిరట. పరిస్థితు లికముం దేరూపము దాల్చునో జెప్ప వీలు లేకున్నది. బ్రిటీషు సైనికులకు, సర్ ఆర్థర్ బ్రౌరెటుగారు అధిపతిగ నుంచురని, ముద్రా సుత్రము తంత్రివార్త చెలుపుచున్నది. ఈ లోపుగ సైనికోద్యోగుల నెలపు తీసివేయబడినది. ఎల్లరును యుద్ధసన్నద్ధులై యుండుట యవసర మగుచున్నది. ప్రపంచోద్ధవము గలిగించిన జర్మనులను జయింపగలిగిన బ్రిటీషు వారికి, కొలది బలము గల ఆంధ్రను జయించుట యంత కష్టములోనిది గాదు.

బ్రిటీషు ప్రాభవము గుర్తెరిగి, అమిరుగారు తమ వ్యర్థ ప్రయత్నములను మానిన సరియే లేకున్న, ఆంధ్రుల దేశమునకు తగినశిక్షను, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు విధింప గలరు కాని, అమనుల్లా ఖానుగారి దోషమునకు, ఆంధ్రుల ప్రజలెల్లరును నష్టపడుదురు. అమిరు హాబిబుల్లా ఖాను గారి కాలమునుండియు, ఆంధ్రనిస్థాన ప్రభుత్వము నకు ను బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకును దృఢమగు స్నేహము ప్రబలెను. రుహ్మాకును, ఆంగ్ల దేశమునకును జరిగిన యుడంబడికలో, ఆంధ్రనిస్థానమునకు ప్రవేశ మియ బడ లేదు. ఇది ఆంధ్రుల ప్రభుత్వము వారికి కొంతవడి మనస్తాపకారణ మైనను, గతించిన అమిరుగారు తనస్నేహము నేమాత్రము విడువలేదు. తమ స్నేహమును నిదర్శనపూర్వకముగ జూపుటకు, వెనుకటి అమిరుగారు హిందూ దేశమునకు స్వయముగ విచ్చేసి, హిందూ దేశీయుల ప్రేమను చూర గొనిరి. వీరి స్నేహబంధ మెంతబల మయినదో, సంగ్రామసమయము వ్యక్తము జేసెను. మహా మృదీయసంస్థానములలో ముఖ్య మగు తుర్కీ జర్మనులపక్షము జేరెను. ఆంధ్రనిస్థానములో నందుచే కదలిక కలుగునని తురుష్కులు భ్రమపడిరి. జర్మనులు, ఆంధ్రుల నెఱు లయినను, పురికొల్పవలయు నని, రాయబారుల నంపిరి. కాని అమిరుగారు వీరి దుర్యోధనలకు జెవియొగలేదు. సంగ్రామ సమయమునం దంతటను, ఆంధ్రనిస్థానము తాటస్థమును ప్రశంసార్థముగ నిలుపుకొనెను.

ప్రస్తుత అమిరు గారు స్వప్రయోజనము కొరకు హిందూ దేశముపై దండెత్త దలచినను, ఆంధ్రుల ప్రముఖులు వీరి కొరమాల్ప ప్రయత్నములను నిరోధించెద రని తలచెదము. ఏ కారణముచే నైనను, అమిరుగారి యత్నములు సఫలమై, ఆంధ్రనిస్థానమునకును హిందూ దేశమునకును సంగ్రామము

తలస్థించునని భారతీయుల కర్తవ్యము స్పష్టమే. ఆంధ్రుల యుద్ధవము బోనాడుటకై, హిందూ దేశము తన శక్తిసామర్థ్యముల నన్నిటిని విని యోగించుట ధర్మము. జర్మనుల దాడి నుండి ప్రాన్సు దేశమును రక్షించుటకును, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమును కాపాడుటకును, జర్మనుల అధినివేశ రాజ్యములను తురుష్కుల భూములను జయించుటకు దోడ్పడి వానిని సామ్రాట్టుని కరములయం నునిచిన హిందూ దేశము, స్వ దేశము నెరుక్కొనిన యుద్ధవమును శీఘ్రకాలములో బోనాడ గలుగును. ప్రజల తోడ్పాటు బాగుగ చేకూరుటకు, ప్రభుత్వమువారు రికనయినను నిర్బంధవిధానమును విడనాడుట భావ్యము. దేశ మంతయు నేకగ్రీవముగ వలదనుచున్న కాలెటు శాసనమును వెంటనే దొలగింపవలయును. పంజాబులో ప్రజా ప్రముఖుల అరెస్టులు విచ్ఛలవిడిగ సాగుచున్నవి. మార్షలు శాసన ములు జరుగుచున్న విధము తలచుకొనిన, నది భీతి ప్రేషమ జేయుచున్నది. లీడరు పత్రికలో పంజాబు దేశస్థితిగూర్చి యొకరు వ్రాసిన విషయములే నిజమగుచో, మార్షలులాను దీసివైచి, ఓడ్డయరుగారి స్థానమున మరియొకరిని వెంటనే నెలకొల్పుట యవసర మని స్పష్టముగా గలదు. మితవాదసభపక్షమున నురేంద్రనాథ బెనర్జీగారు, కాలెటు శాసనమును వెంటనే రద్దుపరిపింపవలయు ననియు, పంజాబు వరిపాలనాపద్ధతులగూర్చి వెంటనే విచారణ నలుపవలయు ననియు, ప్రభుత్వ కార్య దర్శిగారికిని, రాజప్రతినిధిగారికిని తంత్రివార్తల నిచ్చిరి. హార్డింజ్ ప్రభువుగారు, సంగ్రామము ప్రబలముగ చెలరేగుచున్నపుడు వగునైదువేల సైన్యముతో హిందూ దేశమును సంగ్రహించ గలిగెను. వారు ప్రజలయెడ జూపించిన విశ్వాసముచేతనే, ప్రజలు వారియెడ విశ్వాసము జూపిరి. అట్టివిశ్వాసమునే, ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువారు ప్రజలయెడ గనబరుపవలెను. నిర్బంధములు తాత్కాలికోప శాంతి గలిగించినను, వాటివలన బెరిగెడి చెమగులు శాశ్వతముగ నిలిచియుండును. దేశమును మరియొకమారు నూతనోద్ధవ మెదుర్కొన నున్నపుడు, నిర్బంధముల నన్నిటిని దీసివైచి, ప్రజలలో విశ్వాసమును పురికొల్పజేసి, దేశరక్షణమువల్ల వారిలో నధికోత్సాహము గలిగించుట, ప్రభుత్వపు ధర్మమైయున్నది. ప్రభుత్వమువారును, ప్రజలును గలసి, దేశరక్షణాభ్యర్థిత వహించి నిజయులయ్యెదరు గాక యని కోరెదము.

మైసూరు విద్యాభివృద్ధి.

మైసూరు విద్యాశాఖావరిసాలన మభివృద్ధి జూపుచున్నది. విద్యాశాఖాధ్యక్షులగు కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి యభివృద్ధికి ప్రశంసార్థముగ తోడ్పడిరని మైసూరు ప్రభుత్వమువారు చెలుపుట ఆంధ్రులకు మిగుల సంతోషకారణ మగుచున్నది. "విద్యాభివృద్ధిలో సంబంధించిన క్లిష్టమును, ముఖ్యమునగు సమస్యలను నిర్వహించుటకు, రామలింగారెడ్డిగారు చూపిన పట్టుదలను సామర్థ్యమును, ప్రభుత్వమువారు మిగుల నభినందించుచు, ఈప్రయత్నములు, విద్యాసౌష్ఠ్యమును సమకూర్చి, వెనుకబడి యున్న జాతులకు ప్రోత్సాహము గలిగించునని, విశ్వసించుచున్నా" రని ప్రభుత్వనివేదిక మున వ్రాయబడి యున్నది. విద్యాప్రతిష్ఠాపనల యొక్కయు విద్యాధ్యయ యొక్కయు సంఖ్య 1916—17 సంవత్సరమున కన్న 1917—18 సంవత్సరమున విశేషాభివృద్ధి జూపినది. పాఠశాలకు వెళ్లదగిన యిరుగుగల బాలరలో నివేదిక

సత్సరమున 100-కి 68 వంతున వెడలుట మిగుల యత్సాహకరము. ప్రయుమరీవిద్య సత్సరాభివృద్ధి కాపుచున్నది. ప్రస్తుతమున 2½ చదరపు మైళ్ల కొక ప్రయమరీ పాత శాల యున్నది. 600 మంది ప్రజల కొక పాత శాల యున్నది. నుదింపువేయబడినది. ఈ పాత శాలల నింకను చక్కబరుచుటకు, ప్రయత్నముల జరుపవలయునని, విద్యా శాఖాధ్యక్షులు గావించిన సూచనను ప్రభుత్వమునా రంగీకరించుచున్నారు. 7, 10 సంవత్సరములమధ్య నున్న ఆడ పిల్లలకు బెంగులూరు, మైసూరు కట్టణములలో నిర్బంధవిద్య గలవబడుచున్నది. నిర్బంధ విద్యా విధానముక్రింద 170 క్రొత్తసెంటరులు ఏర్పరుపబడినవి. ఈ విధానము, 6,50,000 ప్రజలకు వర్తింపజేయబడుచున్నది. 68 సెంటరులలో విద్యయములునందున్నది. నిర్బంధ విద్యావిధానము ప్రవేశపెట్టబడిన విస్తీర్ణములలో 12707 బాలురు క్రొత్తగ జేర్చుకొనబడిరి. 1972 మందలింపులు బాలుర తలితండ్రుల కీయబడినవి. 11 ప్రాసిక్యూషనులు నెలకొల్పబడగ, 3 గురు శిక్షింపబడిరి. స్వదేశ సంస్థానములలో నిర్బంధవిధానమును ధైర్యముతో కొనసాగించుట, ఉత్సాహకారణ మగుచున్నది. నివేదికవత్సరమున, బాలురకు 22 పాతశాలలును బాలికలకు 3 పాతశాలలును పరిశ్రామిక విద్యను గలపుచున్నవి. ఏటిలోని విద్యార్థుల మొత్తపు సంఖ్య 1627. ఉపయోగకరముగ పరిశ్రమ లిందు నేర్పబడుచున్నది. నేతను నేర్పుటకు 5 పాతశాలలు పనిచేయుచుండెను. ఇంజనీరింగు పాతశాలలు తృప్తికరముగ బనిచేయుచున్నవి. ప్రభుత్వపు వాణిజ్య పాతశాలలో 217 మంది విద్య నభ్యసించుచుండిరి. కుంటి, గ్రుడ్డి, బధిరులు, పాతశాల గూడ బాగుగ పనిచేయుచుండెను. మహారాజు గారి సంస్కృత కళాశాలలో 211 మంది విద్య నభ్యసించుచుండిరి. సంస్కృత పాతశాలల సంఖ్య 5కి నుండి 64 వరకు పెరిగెను. విద్యార్థుల సంఖ్య 2263 నుండి 2596 వరకు పెరిగెను. ఈ సంఖ్యలో 17 మంది మహమ్మదీయులనియు, 147 మంది బాలికలనియు, తెలిసికొనుటకు సంత సముగలుగుచున్నది. మహారాణి కళాశాలలో స్త్రీ విద్యార్థినుల సంఖ్య 372 నుండి 393 వరకు పెరిగెను. వాణిజిలాస ప్రతిష్ఠాపనపు సంఖ్య 216 నుండి 370 వరకు పెరిగెను. బాలికా ప్రతిష్ఠాపనలో, స్త్రీ యువాధ్యాయులు ముఖ్యముగ గావలసి యున్నారని, నివేదికము దెలుపుచున్నది. నిమ్మజాతుల బాలుర విద్యకొరకు, విశేషశ్రద్ధ వహింపబడెను. నిమ్మజాతుల పాతశాలల సంఖ్య 349 నుండి 496 వరకును, అందలి విద్యార్థుల సంఖ్య 10521 నుండి 12358 వరకును పెరిగెను. ఉపయోగకరముగ పరిశ్రమ లనేకము లిందు నేర్పబడుచున్నవి. నిమ్మజాతులకు విద్యార్థి వేతనముల నొనగట్టకై, లక్షరూప్యములు శాశ్వతము జేయబడినవి. విద్యాశాఖానివేదికయందు, ముఖ్యులుగ విషయము లనేకము లిందు గలవు. ముందు వరుసకునివేదిక నివేదిక మింకను యత్సాహకరముగ నుండునని, విశ్వసించెదము.

అంబాడి సెటిలుమెంటులు
గుంటూరు జిల్లా వినుకొండ, పల్నాడు గాలాకాలలో, అంబాడి సెటిలుమెంటులు 918-వ సంవత్సరమునం దెట్లు బనిచేయుచున్నారో, తెలుపుచు నివేదిక మొకటి ప్రచురింపబడినది. మేల్ వాగు సెటిలుమెంటులో 76 అంబాడి టూంబుములు గలవు. నెనుకటి వత్సరముకన్న 1 కుటుంబము లెక్కుడు చేరెను. గృహపాడు

సెటిలుమెంటులోని సంఖ్య తగ్గుదల జూపుచున్నది. పాపాయపాలెము సెటిలుమెంటులో 77 అంబాడి కుటుంబములు గలవు. లాలీపేట, మానుమాపురపు సెటిలుమెంటులలో, సాగయ్యోడి విస్తీర్ణము తగ్గెను. ఇందుకు, బీటి భూములను రిజర్వుజేయుటయు, వర్షముల లేమియు కారణమని తెలుపబడినది. పిల్లల సెటిలుమెంటులో, 20 అంబాడి కుటుంబములు మాత్రము గలవు. అంబాడిల ఋణము లధికముగ చున్న వని తెలియుచున్నది. ఇందుకు కారణ మెద్దియో తెలియదు. ఈ దుస్స్థితిని త్వరలో నివారించిన గాని లాభము గలుగదు. మామూలు రయితులవలెనే, అంబాడి భూములను సాగుబడి చేయుటలో మిగుల శ్రద్ధ వహించుచున్నటుల, దెలుపబడినది.

ఉదారబుద్ధి
సౌత్ ఇండియను మెయిలు పత్రిక యిట్లుల వ్రాయుచున్నది:
“డాక్టరు టి. యస్. రాజనుగారు తమ వైద్య వృత్తిని మానివైచిరి. వనినంతను చాలించికొని, దేశసేవకై తమ కాలమును వినియోగింప వారు సమకట్టిరి. ఇందువలన వారికి సంవత్సరమునకు 40,000 రూప్యముల ఆదాయము కష్టమగును.”
ఇట్టి దేశసేవకులు, హిందూదేశమున కనే కులు గావలసి యున్నారు.

స్థానిక వార్తలు

రామమోహనపథ:- రామమోహన పథవాద శత్రు శనివారము రాత్రి 9½ గంటలకు విక్టోరియా పుర మందిరమునందు “గరుడగర్వ భంగము” అను ఆంధ్రవాదకమును ప్రదర్శించెదరు. హిందూ పత్రికా సంపాదకులు ఎన్. కస్తూరి రంగయ్యగారు సభాధిపత్యము వహింతురు.

ప్రయాణము:- నేటిపాయంకాలము బొంబయి మెయిలుబండిలో స్వరాజ్యసమితి తరపున ఇంగ్లండునందు భారతీయుల తోరకలకు కొనసాగించుటకు శ్రీ ఆచార్యులు, బి. పి. వాడియా, జానుస్కంట్ గార్లు వెళ్లుచున్నారు. మానసియులగు యానాబుమనస్వేగారు ముస్మాను సమితి తరపున ఇంగ్లండు నకు 10-వ తేదినాడు సాయంకాలము బెంగళూరు మీదుగా వెళ్లెదరు.

మదరాసు నిమ్మజాతువర్ధరణ సంఘము:- గత ఆదివారము సాయంకాలము తిరువల్లూరులో పి. వి. రామజానాచార్యుగారి అధ్యక్షతక్రింద నొకగొప్ప సభ జరిగినది. స్వామి బ్రహ్మచంద్రగారు విద్యకుగూర్చి యుపదేశించిరి. పిమ్మట జలబాధయగుచు నిమ్మజాతుల దుస్స్థితిని గూర్చియు, వారికి విద్యగలపు ఆకర్షకగూర్చియు, యుపదేశ సందిరి. అప్పుడు నిమ్మజాతువర్ధరణమున కొక సంఘ మేర్పరుపబడెను. అప్పటి ప్రమాఖ లెల్లను దీని సభ్యులుగ నుండ నిచ్చుగించిరి.

మదరాసునందు కలరా:- ఈ కష్ట శ్రీవేరం బూదూరునందు జరిగిన తిరునాళ్లకలన అచ్చట కలరా ప్రవేశించినది. శత్రు కందియోజనగు తిరునాళ్లకు సయితము కలరా వ్యాధి మొలకెత్తుటకు సూచనలు పడుచున్నవి. కావున యాత్రము అచ్చటికి పోకుండ నుండుటమంచిది. మదరాసు నగరమున సయితము 6 మంది కలరా తగిలినది. కలరా తగిలిన ప్రదేశములనుండి వచ్చువారిని నగరమునకు తిసికొనివచ్చిన చాల ప్రమాదము జరగగలదు. కలరాతగిలినవారి నందరిని కార్యోచేతను వారి అంటువ్యాధుల చికిత్సలయములకు బంపుట ఆకర్షకరము. చికిత్సలయములలో అతిసామర్థ్యులగు వైద్యులున్నారు. వారు కలరాకేసుల నివారణచేయుటకు పర్యవసానము సహజము చేయగలరని కార్యోచేతను ఆరోగ్యాధికారులకు డాక్టరు రాఘవేంద్రరావు గారు, మాకు తెలుపుచున్నారు.

విదేశ తంత్రీవార్తలు (రైటు కు టి జి సి)

ఇటలీ సంధిసభ.
లండన్, మే 4:- సంధిసభకు మరల వారలము నని శత్రువులు ఆక్రమించుట ఇటలీనా కార్యోచేతమేరి. ఆహ్వాన స్వభావమునబట్టి యాద ఇటలీనా రంగీకరించెద రని తోచుచున్నది. జర్మనులకు సంధివరతులకు అండజేయుటోపుగ ఇటలీవారికిని మిత్రమండలికి మరల మైత్రి ఏర్పడగలదు. సంధి సభలో పనిని ప్రారంభించుటకు ఇటలీ ప్రతినిధులకు ఆహ్వాన మంతుడైనని స్థానికులలో అనుకొనుచున్నారు. తర్రాసు బ్రిటిషు ప్రతినిధులు గలనీ ఈ ఆహ్వానమును ఇటలీ రాయబారుల కంపిరి.

సంధికి వలయు ప్రారంభవిషయములు నిన్నటితోజూప ఎలీసీదగ్గర తర్రాసుమంత్రిసభలో ప్రవేశపెట్టి 10 నుండి 1 గంటవరకు సభ జరిగినది. సంపూర్ణముగ ఆర్థికసమస్యలకు గూర్చియు స్వములు స్వప్రతిహారముగూర్చి అందఱును ఆంగీకరించి సంధి నెరవేరుటకు ఆర్థిక నైతిక నిర్బంధముల కొన్ని టిని ప్రవేశపెట్టిరి.
చీనా రాయబారు లిట్లు ప్రకటించిరి:- జపానువారితో చీనావారికి కృతహారములను చక్కబెట్టు విషయమును తరచిచూచిన కొలది దీని ఉద్దేశ మేవో తెలియరావచ్చును. చీనావారికి మరల సంతాపరముగ నున్నది.

సంధివరతులు.
లండన్, మే 5:- సంధివరతుల అఖిల దివ్యమునాదు దా పూర్తిఅయినది. 7-వ తేదీని జర్మనుల కండజేయబడును.

రహస్యపు వ్యవహారములు.
అమెరికనుల వైఖరి.
వాషింగ్టన్, ఏప్రిల్ 25:- సెనెటు కన్ఫర్మేషన్ బిల్ గా (కాన్ఫిరమ్మేషన్) మరల ప్రకటించిరి సెనెటు సభ్యులును ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి మాటలనే ఆహ్వానించుచున్నారు. ఈయన ప్రాయమునే కుదవరకు విల్సనుగారు కల్గి యున్నవో పూర్తిగ ఆయనకు చేయూత యొసగదెయి వ్యాత్రము జేసిరి. రహస్యపు కృతహారములను ఎంతమాత్రము అమలు జరుగ నీయవనిరి. రహస్యపు కార్యములయందు ప్రజల సమ్మతిని బడయుటందగను వారికి తెలియకుండగనే జరుగుటచే అంగీకరింపవనిరి. జపానువారి రహస్యపు కృతహారములను విల్సను గా రంగీకరించరని సెనెటు సభ్యులు విశ్వసించు చున్నారు.

ఇటలీ-డాల్మేషియా.
స్పెయిన్ యభిప్రాయము.
పార్లమెంటు:- ఏప్రిల్ 25: స్పెయిన్కు ప్రధాన ప్రతినిధిలో యాకురు ప్రతినిధి ముట్లాడి ఇట్లు తెలియజే నను:- యుద్ధరాయము మొదలుకొని మిత్రమండలి ఇటలీవారిని డాల్మేషియాను ఆక్రమించుకొనజేసిరి. ఇది మిత్రమండలివారి శత్రువు. ఇటలీ వారితో కలిగిన కష్టమంతయు దీనివలననే కల్గినదని తదిటియ గారు నుడిచిరి.

రహస్య అల్లరులు
ప్రజలు కాల్పబడుట
కూలివాండ్రలో షామబాధకులన జరిగిన అల్లరులలో మాస్కో నగరమునందు 4 వేలమంది మరణములు కాల్పబడి రనియు, అచ్చటిప్రజలు సభచేసి లీనెను ట్రాన్సికాన్సలో ప్రత్యేక ప్రజా ప్రాతినిధ్య రాజ్యమును సంస్థాపింపవలయునని తీర్మానములు చేయుచుండగా రెడు గాడ్లు ప్రజలమీద పడి వారిని వధించిరని దూటో లేజను డెంగుపత్రిక తెలుపుచున్నదని బెర్లిన్ నుండి వచ్చిన లంఠివలన తెలియుచున్నది.

సంధి సమాచారములు.
జర్మనిమీద నిర్బంధము.
సంధివరతుల ప్రకారము ఇరమండు మిత్రమండలివారు ఆస్ట్రియా, హంగరీ, బల్గేరియా, తుర్కీలతో చేసికొను సంధి వరతులలో జర్మని సేమియు బోక్స్ యుక్కుకొన గూడదని యాదహరింపబడు నని ప్రాంసునందలి విని సంతసించుచున్నారు. ఆస్ట్రియావారి కిముందు మిత్రమండలివారు నూచించు రాజ్యవిధానము నంగీకరించునో లేక జర్మని విద్య నము నంగీకరించునో తెలవలసియున్నదని హావనువార్తా సంఘమువారు ప్రకటించు చున్నారు.

అమీరుగారి అసత్యకల్పనలు

ఏప్రిలు 13-న తేదీకుండియ అప్పసానములోని ప్రధానవిషయములు కింద క్రింది మారుచున్నవి. అమీరుగారి బుల్లగాది పాత్రను విచారించు ముఠాతో పేరున కొక దర్బారును గావించిరి. వాస్తవముగా తాను నిశ్చయించిన ప్రకారము ఈ పాత్రలో సంబంధముగలవారిని కింది చుట్టకు దర్బారు గావించబడినది. దర్బారు ఏకగ్రీవముగా అమీరుకు చెందిన ఘాతకుల కర్మలు ఆశీర్వాదములతో వారికి మరణశిక్ష విధించిరి. సర్దారు నాజరుల్లాఖానుగారికి జహాంగీర్ శిక్షయును విధించిరి. సభామండలి విడుదల తుర్వాకే సభ్యులలో గురుగుంట బయలుతేరుకు. కొలది కాలములో ఈగురుగుంట అధికమై, ఓకనిరపరాధికి ఉరిశిక్ష తేయుట దెసనియు, సర్దారు నాజరుల్లాఖానుకు అన్యాయము గా జహాంగీర్ శిక్ష విధించబడినయు, ఈశిక్ష లిట్టివిధముగా విధించుటకు కారణము, వాస్తవముగా వాస్తవ గావించినవారలకు రక్షించుటకునియు, వారల బయలుతేరుకు. కొత్తగా గొప్ప యాద్యోగపదవులు పొందినవారై సేవలు మోపబడినవి. అమీరుల్లాఖానును సహితము సేరగునిగా పరిగణించిరి. అమీరుకు చెందిన హంతకులమీద పగదీర్చుటకై సంసిద్ధులైయున్న నైపుణ్యులలోన, అప్పసానములోన, సర్దారు నాజరుల్లాఖానును ఎత్తుకొరకముతో చూచు చుట్టాకాలివారిలోను విరోధము బయలుతేరుకు. అమీరుల్లాఖానుగారి స్థితి చాల అపాయకముగా నున్నది. విభాగమును స్నేహభావప్రదర్శనములు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి చూపినప్పటికిని, ఆకస్మికముగా బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిలో క్రూరుత్వము కలుగుటకు ప్రకారణములవలననే కలిగినది. ప్రజలలోని అనాయాభావము విప్లవముగా మారనని ప్రజలు భయపడుచున్నారని. బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో యుద్ధమును ప్రారంభించి జేకేములో నున్న గండర్గోళములకుండి ప్రజల దృష్టిని తప్పించుటకే విడుదల కరచును చర్యను తీసికొనబడినది. పాపాలురాష్ట్రములోని భవతులకుల బయలుతేరుకు, భవతులకుల తేలికములకు రక్షణ లేక ఆఫ్ గనుల చిత్తమునకు వదిలివేయబడినయును పాపాలు రాష్ట్రములోని అల్లరులకు విపరీతముగా వ్యాఖ్యానములకు, నమ్మబడనకు వీలుకానట్టి భవతుల నుండి వ్యవసాయదారులను నైపుణ్యము కల ప్రకృతి గురించి చెప్పుటకు ప్రయత్నించెను. కడచిన కొలదిని నముల నమ్మబడనకు వీలు కానట్లుగా కనిపించినను ఈ అసత్యములకు కల్పనలు తాత్కాలికముగా చాల జరుగుచున్నవి. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారి అజ్ఞప్రకారము ఉద్యోగములోనున్న జరిమానా రెండవ తేదీ కలిసులపోవడమైబరువాటరు ముక్కువద్ద విడుదల మాలివాండ్రుకు చెప్పెను. మైబరు కనుమలకుండా ప్రయాణము చేయువారిలకు రక్షణ కొరత పోవుచున్న నైపుణ్యము చుట్టుకును ఆచుకట్టిన ముననే ప్రయత్నించెను. ఆనాటి రాత్రియందే సభ్యులును ఇతరులును 150 మంది ఆఫ్ గనుల గుంపుతో కలహములో నున్న బ్రిటిషు సరిహద్దులకు కొలదిదూరమున కలకులను బాగువద్ద జలాశయముల నాక్రమించిరి.

నిరాశతోనున్నను, తుదకైనను అమీరుల్లాఖాను తన తెలివితేటలను ప్రదర్శనమును గ్రహించవలసివది. హిందూజాతి ప్రభుత్వమువారి వర్యము కొత్తగా ఉద్యోగమునకువచ్చిన బుద్ధి లేని ఒక యుద్యోగి బాధ్యతలేక చేసినపనియని నిశ్చయించిరి. తీక్షణముగా పాపములను గొరవముగా తప్పించుకొనుటకు అవకాశ మేర్పరచి అత్యవసరమును నొక కంట్రిబ్యూషన్ రాజప్రతినిధిగారు అమీరుల్లాఖానుగారికి పంపిరి. లాంఛన ప్రకారముగా దర్బారులోని లోకము ఉద్యోగి చర్యను ఆశీర్వాదించుచు భయపడుచుండి ఒక ఆశీర్వాదపత్రము పంపబడినది. కాని సమాధానము తుదనిప్రత్యుత్తరము తెలిగ పంపబడినది. విదవతేదీని రెండు ఫిరంగులతో చూచు ఆఫ్ గనుల వటాలములు బాగుచేరెను. సరిహద్దు ప్రాంతములలోని వివిధస్థలములకు ఆఫ్ గనుల నైపుణ్యము పంపబడినవియును వారల తెలియజేయినవి. కావలసిన యుద్ధవరకరము లన్నియును సిద్ధముగా నున్నవి. అవసరమైనప్పుడు యుద్ధమును ప్రారంభించుటకు ఈ అపాయమునకు తగినప్రత్యుత్తరము. నియమితస్థలములకు గొప్పనైపుణ్యము ఇవ్వడంకే వేడెంచుచున్నది. హిందూజాతి నుండంతటను సరిగా కాంతి నెలకొల్పబడుట తగిన వద్దకును నిరాకంకముగా నెలకొల్పబడుచున్నది. మన సరిహద్దులలోనున్న బాతులవారియొక్క వైఖరి చాల ఆకర్షకరముగా నున్నది. అక్రిడేనుకాలివారు గాధకురు భక్తితో నుండిరి.

విదవతేదీని మెహూరున్న బాతియొక్క ప్రతినిధి సర్ బాద్షా ను కత్తెముగారి దగ్గరకు వచ్చి, బ్రిటిషు నైపుణ్యములను సహాయము చేసినయెడల తాము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి తరపున పోరాడుదుమని నడిచెను. కొంత కాలమువఱకును అమీరు ఆచుకట్టాఖాను ఈ విధానమునకై ప్రజల అంగీకారమును కొంతకాలమువఱకును ఇవ్వరకే కాబట్టి సహితము ప్రజలలో వివేకవ్యుత్పన్నాదనల కనిపించుచున్నవి. జేకేమును ద్రోహపరులకు కిష్టములేనివారల పక్షములను గూడ సర్దారు నాజరుల్లాఖాను, సర్దారు ఇబ్రాహీముల్లాఖాను గార్ల విధి విషయమై చాల ఆలోచనగలదు. ఆచుకట్టాఖాను, సర్దారు నాజరుల్లాఖాను, సర్దారు యిబ్రాహీముల్లాఖాను గార్ల కారాగృహములకేగి, బ్రిటిషు ప్రభుత్వముకు కృతజ్ఞతలుగా, తనకు సహాయముచేసి, హిందూజాతియై నైపుణ్యము నడపుటకు నాయకత్వము వహించిన నైపుణ్యము సంగవనని చెప్పినట్లుల ప్రయాణముగూడగలదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో స్నేహముగా నుండుట యే చనిపోయిన అమీరు హాబిబుల్లాఖానుగారి జయ ప్రద మగు విధానముయొక్క మూల కారణము. అమీరు బిబుల్లాఖానుగారి యందలి భక్తిచే పీరువుచును ఆచుకట్టాఖానుగారి సుమారులకు లెక్కలేకున కృతజ్ఞతలు. విషయపుచ్చుకొని నాజరుల్లాఖాను తెలుసులో చనిపోయె నని కొందరికల్ల తెలియజేయుచున్నది. కొన్ని వార్తలనుండి సర్దారు ఇబ్రాహీముల్లాఖానుగారి వాస్తవమైన తీరువారల తెలియజేయుచున్నది. దీనికి కారణమేది యో యందును.

మద్రాస్ రాజధానిలో అన్యదేశములనుండి దిగుమతి కాబడిన సరకులను వాటి ఖరీదులును

అనుగున వివరించిన వస్తువులు ఇంగ్లండు మొదలైన అన్యదేశములనుండి మద్రాస్ రాజధానికి దిగుమతి కాబడినవి. సదా కాబడుచున్నవి. వాటియొక్క ఖరీదు 3 సంవత్సరములకు ముందు 18 కోట్ల రెండులకు 81 వేలల చిల్లర రూపాయలు అయినవి. కడచిన 1917-1918 అఫీషియల్ సంవత్సరమునందు 12 కోట్ల 20 లక్షల చిల్లరరూపాయలు అయినవి. ఇంతద్రవ్యము మన రాజధానినుండి ఒక సంవత్సర కాలములో సీమ మొదలయిన అన్యదేశములకు వెల్లిపోవుచున్నది. ఆరస్తువులు మనదేశములోనే మరల జేయకలిగిన, అద్రవ్యము మన దేశములోనే ఉండునుగా. ఆ రస్తువులు తయారచేయుటకు కావల్సిన మనకులేదు. అందుకుగాను పాతకాలము లేవు. ఆ పరిస్థితికి వచ్చుచున్నప్పుడు లేదు. కనుక మనము భాగ్యవంతుల మగుటకు పీలు ప్రస్తుతియు కనబడలేదు. ఆరస్తువులు ఏవి అవి:-

	1911 మొదలు	ఖరీదు
	1915-16 వరకు	1917-18 సం॥
దిగుమతిసరకులు	5 సం॥ల సరా సరి రూ॥లు	లలో రూ॥లు
1 మాచి యంత్రపుటట్టులు	35 కోట్ల	2 కోట్ల
వగైరా	80 లక్షలు	90 లక్షలు
2 మాచి నూలు	1 కోటి	1 కోటి
	18 లక్షలు	65 లక్షలు
3 చక్కెర	58 లక్షలు	1 కోటి
		3 లక్షలు
4 పత్తి యంత్రము వగైరా	1 కోటి	68 లక్షలు
	8 లక్షలు	
4 చమురు	54 లక్షలు	39 లక్షలు
5 కాకిరము	21 లక్షలు	29 లక్షలు
6 యంత్రములు	54 లక్షలు	26 లక్షలు
7 రసవాదము చే చేయబడు వస్తువులు	11 లక్షలు	25 లక్షలు
8 సారాయి	19 లక్షలు	22 లక్షలు
9 కత్తుల వగైరా	82 లక్షలు	20 లక్షలు
10 బట్టినవొక్కలు వగైరా	87 లక్షలు	19 లక్షలు
11 నిప్పు వెల్లులు	12 లక్షలు	16 లక్షలు
12 ఇంజనీరింగు సామానులు	18 లక్షలు	14 లక్షలు
18 పొగచుట్టులు	4 లక్షలు	11 లక్షలు
14 నల్లు	11 లక్షలు	10 లక్షలు
15 పట్టుకత్తులు	6 లక్షలు	10 లక్షలు
16 రబ్బరు	4 లక్షలు	9 లక్షలు

17 వెకెనీల్ సీరా పోలీసు వగైరా	8 లక్షలు	9 లక్షలు
18 కుపాటలు	11 లక్షలు	9 లక్షలు
19 రైలు సామానులు	81 లక్షలు	8 లక్షలు
20 ఔషధములు	11 లక్షలు	9 లక్షలు
21 పురీకవస్తువులు	6 లక్షలు	8 లక్షలు
22 పుస్తకములు అచ్చు వగైరా	5 లక్షలు	7 లక్షలు
23 కలహసామానులు	8 లక్షలు	7 లక్షలు
24 రంగుసామానులు	11 లక్షలు	7 లక్షలు
25 మోటారు కారు మోటారు వైకిల్	17 లక్షలు	6 లక్షలు
26 వైకిల్	6 లక్షలు	5 లక్షలు
27 అద్దపు సామానులు	14 లక్షలు	4 లక్షలు
28 ఎరువు	8 లక్షలు	2 లక్షలు
29 పింగాని	3 లక్షలు	1 లక్ష
30 పిల్లలు ఆటలాడు బొమ్మ సామానులు	8 లక్షలు	1 లక్ష
31 కుర్చీలు బల్బులు	2 లక్షలు	1 లక్ష
32 మోటారు క్రెపు సామానులు	2 లక్షలు	1 లక్ష
33 వెండి బంగారపు కట్టలు నగలు	8 లక్షలు	1 లక్ష
34 బూట్లు పాదరక్షలు	2 లక్షలు	1 లక్ష
35 గడియారాలు	2 లక్షలు	67 వేలు
36 మైనపుకత్తులు	3 లక్షలు	43 వేలు
37 నేలబొగ్గు వగైరా	8 లక్షలు	9 వేలు
38 గోండు-బంక	8 లక్షలు	3 లక్షలు
39 పండ్లు కూరగాయలు	4 లక్షలు	8 లక్షలు
40 చర్మములు	4 లక్షలు	4 లక్షలు
41 లేయాకు	4 లక్షలు	4 లక్షలు
42 వార్నిష్ సామానులు	6 లక్షలు	4 లక్షలు
43 స్కూలు యంత్రములు	14 లక్షలు	17 లక్షలు
44 జనులు సామానులు	11 లక్షలు	17 లక్షలు
45 బిస్కెటులు వగైరా	24 లక్షలు	21 లక్షలు
46 పోస్టులోపచ్చిన సరకులు	18 లక్షలు	40 లక్షలు
47 Spices	46 లక్షలు	58 లక్షలు
48 ఇతర సామానులు	28 లక్షలు	22 లక్షలు
ఇవి అంతా చేరితే సుమారు	18 కోట్లు	12 కోట్లు

వైన వెల్లిబడిన ఆంకెలలో నగలునకు హెచ్చుగానున్న వాటికి నిండు ధరగా వ్రాయబడినది. సగమునకు తక్కువగా నున్న వాటికి ఆ సగమును తీసివేయబడినది. దృష్టాంతము 12½ లక్షలుగా ఉంటే 18 లక్షలుగానున్న 12½ లక్షలుగా వుంటే 12 లక్షలుగానున్న పాకర్లనుకొరకు వ్రాసినారు. వాంగ్మో, టంగుటూరి నాయనశాస్త్రి, కందుకూరు, 26-4-19 స్టేషన్.

రాజకు హిందవరము:—30-4-1919 క తేదీ సాయం కాలము 6 గంటలు మొదలు 8 గంటలవరకు మా పట్టణముందలి పురమండలమున కందుల పీకరాపురస్వామి భార్యగారి యగ్రాసవాధిపత్యమున సభ గావించబడినది. అందు ప్రస్తుతము జేకేముందాదోళనకు కారణమైన రెంట్లు చట్టమును హక్కుగాంధీగారి ఆరెక్టు కలిపయ జేకేనాయకుల దిపోలేషను మున్నగువానిని ఖండించుచు కొన్ని తీర్మానములను చేసి యుండిరి. తీర్మానము లేకగిరముగ నంగీకరింపబడినవి.

కడప:—క్రిష్ణగడ్డకు ఆదికంకరాచార్యజయంతి త్రిరామ కృష్ణ సమాజమువారిచే నిర్వహించిన సమాజయందరమునందు జరుగబడినది. సాయంత్రము 5 గంటలకు బహిరంగ సభ జరుగబడినది. తదుపరి ఆస్పాటి కేకరావుగారు ఆచార్యజీవితమును అంగమున ఆదివిశ్రుతముగ జదివి వినిపించిరి. సాత్ ఫుర్ సర్వోత్తమరావుగారు, బి.యె.యల్.టి.గారు వైదిక కాలమునుండి నేటివఱకు మన మరచివయములు ఏయే మార్పులు పొందెనో ఎప్పుడెప్పుడు అవతారపురము రావలసి వచ్చెనో వివరించి బాగుగ నుపన్యసించిరి.

చిత్తూరు:—పట్టణ పారిశుధ్య సంఘమువారు మంచి ఏర్పాటులనుచేసి కలరా రాకుండునట్లులను వచ్చినవారికి తగు నట్లు శిక్షలు చేయుచున్నారు. కొంచెము వాంతిచేసినవారికి తగు చికిత్సలు చేయుటకు ముందుగా కాలవలను కడిగి పరిశుద్ధము చేయుటకు చాలినంత నీరు ఏర్పించుచున్నది కావున సీసాలలో నీరుచేప్పించి కడిగిన ప్రయత్నించుటకు, 4-వ తేదీ అదివారము సాయంకాలము 7 గంటలకు నడితీరమునందలి జవకాలలో 100 మంది సభ్యులే కంకరునివటమునుంచి వైవేద్యాదికములు చేసి, 7 గంటలకు కంకరునివటమును వదిలించుచు, పి. సీతా పతయ్య బి. ఎ. గారు తెనుగున కంకరుని కావ్యమునుగురించి ఉపన్యసించిరి.

Peace Terms.

Final Draft Completed.

LONDON, May 5.

The final draft of peace terms has been completed, and will be presented to Germans on May 7th at the Trianon Palace Hotel.

Italy and Peace Conference. Invitation to Resume Her Place.

LONDON, May 4.

PARIS, May 4th.—The Council of three to-day invited Italy to resume her place at the Peace Conference. The nature of the invitation was such that it is believed that Italy will accept and that relations will be restored before the treaty is delivered to Germans.

Informed Paris circles state that invitation has been sent to the Italian Delegation to resume its work at the Peace Conference. The invitation was made conjointly by the French and British peace delegations.

Peace Preliminaries.

Peace preliminaries were set before the French Council of Ministers yesterday sitting at Elysee. The deliberations lasted from ten o'clock to after one. Unanimous approval was expressed respecting the announcement on complete financial questions, clauses anent reparation and damages. Special terms imposed to provide for pensions of military economic and financial guarantees and precautions taken to ensure the fulfilment of the treaty.

Statement by Chinese Delegation.

The Chinese delegation has issued a statement which ends as follows:—The more Chinese delegation studies the proposed settlement with Japan the less it understands its meaning and purpose, and the more it feels aggrieved.

Brutal Murders in Moscow. Red Guards Inhumanity

LONDON, May 5.

BERLIN May 5th.—The "Deutsche Tageszeitung" states that four thousand persons were recently shot or bayoneted in Moscow, owing to hunger disturbances among workmen. It appears that a mass meeting raised the cry of "away with Lenin, Trotsky and Hunger republic," whereupon the Red Guards drove demonstrators into squares and butchered them.

Allies Future Agreement. A New Clause.

LONDON, May 5.

PARIS.—The Havas Agency states considerable satisfaction is felt in French diplomatic circles at the decision of the council of three to insert in the peace treaty a clause by which German Government will be called upon to disinterest itself from any future agreements the Allies may come to with Austria, Hungary, Bulgaria and Turkey. Austrians will be able to decide whether they prefer to accept Allies plan of becoming neutral republic like Switzerland, or to throw in their lot with debilitated Germany.

Bombs Discovered. At Cork Premises.

LONDON, MAY 5.

The police have discovered at Cork premises containing over two hundred bombs believed to be a Sinn Féin depot.

Secret Bargains. American Attitude.

LONDON, April 25.

WASHINGTON:—Senator Johnson (California) and other Republican Senators endorse President Wilson's utterances and promise fully to support him if he maintains his attitude and declines to carry into execution secret bargains, whereby peoples are disposed of without their knowledge and consent. The Senators hope that the President will refuse to recognise Japan's secret bargains.

Italy and Dalmatia. A Serb View.

LONDON, April 25.

PARIS:—M. Paolitch, the chief Serbian delegate, interviewed by Reuter, said that one of the Allies' greatest mistakes since the armistice was in allowing Italian troops to occupy Dalmatia. "Most of the trouble with Italy," said M. Paolitch, "was due to this mistake."

Boycott of British Goods. A Bombay Fiasco.

BOMBAY, May 6.

The adjourned extraordinary general meeting of the Native Piece-goods Merchants Association was convened yesterday afternoon to consider three resolutions forwarded by three different members, all relating to the question of adopting a resolution boycotting the importation of and dealing in English piece-goods till the Rowlatt Act was repealed. There was some trouble in connection with the election of the Chairman of the meeting. No less than four names were proposed and after a good deal of discussion Mr. Morarji Velji was elected by 50 to 24 votes. When the Secretary got up to read the minutes of the previous meeting, an objection was raised by a member. The Chairman intervened and said he would under no circumstances sign the minutes. Shortly after another was voted to the chair and occupied the seat amid an outburst of laughter. This created a queer situation and eventually the meeting was dissolved amid confusion.

The Afghan Crisis.

Amir's Fabrications.

SIMLA, MAY 6.

The events in Afghanistan have moved with startling rapidity since the 13th April, when Amir Amanullah held a Durbar nominally to place the case of Amir Habibullah's murder before it for trial, but in reality to secure its "imprimatur" to the sentences he himself had already decided upon. Despite the ostentatious unanimity with which the Durbar condemned Colonel Ali Raza to death as the actual assassin and Sardar Nasrullah Khan to life-long imprisonment for complicity, murmurings were heard in the audience even before it left the assembly. Before many days had passed these murmurings grew in volume and it was openly bruited abroad that an innocent man had been executed, and Sardar Nasrullah Khan equally innocently incarcerated for life in order to shield the real assassin. The accusations against many of the new occupants of high offices were freely levelled, and the name of Amanullah himself was not spared. Disaffection spread, especially among the troops, who had been foremost in insisting upon vengeance for their murdered Amir and among the Afghan tribesmen and Mullas, with whom Sardar Nasrullah Khan had always stood in high favour. Amanullah's position now became one of greater danger, and it is in this fact that lies the explanation of the sudden change from his marked demonstrations of friendliness for the British Government to open hostility. The disaffection threatened to grow into rebellion. When he resolved on the perilous measure of distracting the attention of his people from internal troubles by embarking on war, he sought to win over the soldiery and peasantry by spreading absurdly exaggerated stories of the disturbances in the Punjab, the rich bazaars and fair fields of which he described as lying defenceless at the mercy of Afghan invaders. Incredible though it may seem, these crude fabrications appear for the moment to have met with considerable success to judge by the events of the last few days, on the 2nd instant Zar Shab, a Shinwari of Ninerahan, acting, as it now turns out, an orders from Kabul, moved out with his "lashkar" and murdered five coolies on the Khyber Water Works, and the following day he attempted to interfere with the caravan escort of the Khyber Rifles. The same night a party of 150 Afghan regulars or irregulars occupied the water springs of Bagh, a spot just out of the British side of the disputed boundary.

Hoping against hope that Amanullah Khan might see the folly of his ways at the eleventh hour, the Government of India decided to treat this challenge, as if it were simply the irresponsible act of some hot-headed local official new to office. H. E. the Viceroy despatched an express message to Amanullah Khan, couched in terms of the sternest warning, yet leaving an honourable escape open to him. A formal protest was sent from the Khyber to the local official of Dakka, but received an uncompromising reply. On the 5th instant three regiments of the Afghan Army, with two guns, arrived at Bagh, while reports have also been received of the despatch of Afghan troops towards various points on the border. The only answer to a menace of this nature was, of course, to put into effect the preparations, which are always in readiness against such a contingency. Large bodies of troops required are already moving to the allotted places of concentration, while dispositions necessary for the effective maintenance of internal order throughout India will be continued unimpaired. The attitude of our own frontier tribes has so far been admirable. The Afghans remain staunch, and a representative "Jirga" of Mohmands waited on Sir George Rooper-Keppel on the 5th instant to say that they were prepared to fight on our side if supported by our troops. Though for the moment Amir Amanullah Khan appears to have secured some measure of assent from his people in his policy, already there are signs of disunion even at Kabul and of the existence of a party, who are not prepared to join in this betrayal of their country in particular. There is great speculation regarding the fate of Sardar Nasrullah Khan and of Sardar Inayatullah Khan. There is evidence that Amir Amanullah Khan went in person to both Sardars in the prison and offered them their freedom in return for their assistance in leading the army against India, and that both refused out of respect for the memory of the late Amir Habibullah Khan, with whom loyalty to the British Government was throughout his reign the keystone of his successful policy. According to some Nasrullah Khan has already died of poison in jail, it is probably not without significance that no authentic news regarding the well-being of Sardar Inayatullah has reached the frontier for some weeks.

Controlled Prices of Vegetables. (Delayed in transmission)

LAHORE, May 6

Under Martial Law Order [No. 35] Lieutenant-Colonel Frank Johnson has controlled the prices of vegetables.

King Edward Medical College.

The following further Martial Law Order has been issued [No. 36]: Whereas by Martial Law Order [No. 27] of the 25th April, 1919, I ordered certain action to be taken against all students on the roll of the King Edward Medical College, Lahore, on account of the seditious conduct of certain of them, and whereas the Principal of the said College has now reported to me that he has inflicted the following punishment, that is to say, [1] permanently removed from the roll of the College one student of the first-year class one student from the second-year class, two students from the third-year class, and six students from the fourth year class; [2] to suffer loss of one year's seniority; two first-year students, three second-year students, one third-year student and three fourth-year students; [3] to forfeit their scholarships; two first-year students; two third-year students and two fourth-year students; [4] to have their scholarships suspended for three months: four first-year students, four second-year students, four third-year students. And whereas I consider the aforesaid punishment, although very merciful, to be sufficient to restrain the remaining and future students from being misled into disloyal and seditious actions. I direct that adequate disciplinary action having thus been taken against the College, from the promulgation of this Order, students shall be relieved of all restrictions and liabilities imposed by Martial Law Order [No. 27.]

[Sd] FRANK JOHNSON, LIEUT. COL.

LAHORE, 5TH MAY.

Bengal Moderates' Protests.

CALCUTTA, May 7.

Mr. Surendranath Banerjee, President of the Committee of the All-India Moderate Conference, has sent a lengthy statement to the Secretary of State for India, the Viceroy and Lord Sinha on the present crisis. With reference to the Rowlatt Act the statement says:—

That in view of the great situation that has since arisen, the Committee are strongly of opinion that in the public interest the Secretary of State should advise the King-Emperor to dissolve the Act. The Committee deeply regret that the passive resistance movement should have been started against the Rowlatt Act, and deplore the outbreak of lawlessness that occurred in various parts of India. While supporting the action of the authorities in maintaining law and order, the Committee insist that employment of force or of repressive measures should be strictly limited to the actual requirements of the situation. Having regard to the exceptionally severe measures that have been and are being employed in the Punjab, the Committee submit that it is necessary for the Government to publish full and complete information in order to justify them. In the absence of a full statement of facts the Committee are unable to support many of the stringent measures that have been adapted and at least some of them they are bound to condemn as acts of unprecedented and unjustifiable severity. The Committee think that there are grounds for assumption that the character of the administration of the Punjab during the last few years has created discontent and alienated the people, and the Rowlatt Act. Satyagraha demonstrations furnished occasion for the ebullition of such feeling. They are of opinion that there is no reason for the delay in the assumption of office by Sir Edward Maitland, and that there should be an inquiry into the relation between Sir Michael O'Dwyer's administrative methods and the present situation in the Punjab.

The Reforms.

Coming to constitutional reforms, the statement says that the Moderates Conference had accorded to the joint scheme of Mr. Montagu and Lord Chelmsford a general and a discriminating support and had stated clearly that any attempt at whittling down the scheme would be opposed by all constitutional means. They have noted with concern the apparently well founded statement that the majority of the Local Governments opposed important parts of the scheme and with greater anxiety still that the Government of India have suggested modifications of a retrograde character. The recent disturbances are being used by some as an argument against the introduction of substantial reforms at an early date. The Committee record their deliberate conviction, firstly, that the disturbances far from affording a cause for delay, strengthen the case for reforms, and, secondly, that any whittling down of the scheme will be a grievous blunder and will lead to the strongest opposition from all sections of Indian opinion in the country. Any curtailment of the scope of the reforms scheme will naturally produce the most intense and widespread discontent and will aggravate the difficulties of administration serious as they already are. The Committee hope that no reactionary counsel, from whatever quarter it may proceed, will find favour with His Majesty's Government and the Parliament of the United Kingdom.

A Ramnagar Incident.

ALLAHABAD, May 7.

In connection with the recent riots, a "Pioneer" correspondent writes:—At Ramnagar an affair took place which will be recognised by all as a very serious one. In other places cries have been raised of "George mur" "Gaya and George ka Sayapa," cries intended to bring our revered King-Emperor into disrepute among the masses. It was reserved for Ramnagar to hold the funeral of His Majesty in an effigy. The ceremony lasted a considerable time and a pretence, it is said, was made of calling down the Spirits from above, who questioned the corpse and advised shoe beatings. To make the illusion complete after the ribald crew were satiated, the Hindus, who were in the majority, solemnly bathed in the river with a view to purifying themselves.

Defence of India Rules.

(Delayed in transmission).

SIMLA, May 6.

A "Gazette Extraordinary" notifies application of Rule 12 A of the Defence of India [Consolidation] Rules, 1915, to the province of Delhi.

Bombay Police Powers.

SIMLA, May 6.

An Ordinance has been issued authorising any police officer in the Presidency of Bombay, appointed under the Bombay District Police Act, 1890, not below the rank of Assistant Superintendent or Deputy Superintendent, to exercise all or any of the powers of Superintendent of Police.

Brief Telegrams.

The Anchor liner, "Massilio," homeward bound, arrived at Suez on the 4th.

Mr. R. P. Karkaria, well known as a historian, antiquarian and journalist, died of pneumonia on Sunday.

The Secretary of State has, it is understood, sanctioned the appointment of a full-time permanent Solicitor to be attached to the Legislative Department of the Government of India.

Sir Krishna Govinda Gupta has been elected as a member of the deputation of the moderate party to England.

A Rangoon message dated 7th days Mr. Morris, Foodstuffs Commissioner, interviewed the European millers this morning and leaves for Calcutta to-morrow.

The news of frontier campaign has had no effect on the prices of Government securities though the share market was down by a few rupees of yesterday's rates.

Homeward Mail Steamers.

Time of Sailing Advanced.

BOMBAY, MAY 6.

The advancement of the sailing time of homeward bound Mail Steamers by one hour from noon to one o'clock is a considerable concession to the convenience of up country passengers. The hour of noon was not arbitrarily fixed by the P. and O. Company but was dictated by the tides for allowing for a margin of time for late departures through such accidents as late arrival of inland Mail trains. Noon is the only hour at which on every Saturday in the year a big mail steamer can get away from the deep water pier, there being some extremely low tides in the year when the water in the channel leading to outer harbour falls to a depth of 24 feet. The departure time has now been postponed to one o'clock by pinching the margin of time allowed for unpunctual arrivals of up country mails. If further alterations are made they must be by starting the Calcutta and Delhi mail trains earlier so as to get them here earlier or by starting the mail steamer at irregular hours to which there are obvious strong objections, or by moving the steamer from pier to the mid harbour about midday and sending the late arrivals, passengers and mails, out to the ship by a steam launch as in the old days. The difficulty will be overcome when it is possible to speed up the mail trains to their pre-war paces, but that cannot be done until companies can import new express engines to replace the stock that has been worn out while replacements were impossible during the war.

The "Times of India" commenting on the debate in the Corporation last evening on the high mortality in Bombay city, shows that though the death rate nominally stands at 88.29 this figure is calculated on the basis of the population taken in 1911 and it is trustworthy estimated that the population now in the city is double of what it was then. Still the unusually high figures cannot wholly be attributed to the method of calculation, for the mortality is now nearly twice as high as it was at this time last year. The returns for plague, small-pox and cholera are unimportant and plague at any rate is much lower than last year. Dr. Viegas pointed out in the Corporation that a feature of the situation is the prevalence of pneumonia. The "Times of India" says:—In so far as this a complication following influenza it may be caused by dust-borne germs, for dust is now very bad indeed in the city and to that extent must disappear when rains break, but pneumonia is also a complication of relapsing or famine fever and this is very prevalent. Germs are conveyed by vermin and so its spread is greatly encouraged by the terrible overcrowding of the city which is worse than ever.

Mr. Kalinath Roy.

List of Articles Charge with.

LAHORE, May 7.

The following are the articles in respect of which a charge under Section 124 A. I. P. C. and section 25 of Defence of India (consolidation) Rules were framed yesterday against Mr. Kalinath Roy editor, "Tribune" by the Commission presided over by Lt. Col. Irvine under Martial Law Ordinance 1919:—Swami Shradhanand's statement dated 3rd April 1919. A remedy which is no remedy, dated 4th April 1; prayer at Juma Masjid, dated 5th April; the Delhi tragedy, a feature of yesterday demonstration, action against Dr. Kitchew and others, a great day memorial to Delhi martyrs dated 8th April; the Delhi tragedy, dated 9th April; a Blazing indiscretion 10th April; action under the Defence of India Act, dated 11th April. [Articles showing course of conduct prior to 30th March] Sir William Vincent's speech, dated 20th March; a colossal blunder dated 21st March; Indian Legislative Council; dated 23rd March; the Viceroy's speech, dated 25th March; Mr. Gandhi's advice, dated 26th March.

University Examination was in Punjab.

No Restrictions to Bona Fide Candidates.

LAHORE, May 7.

The following press communiques is issued:—Instructions have been issued to the police inspecting posts on railways to pass through all "bona fide" candidates for university and other examination which will be held at Lahore this month. Students coming up for examination will not be detained. Orders have been issued by the officer Commanding the Lahore area that in the cases of expected contingent night passes would be given for a member of the family on the production of necessary doctors certificates. Steps are being taken to make the concession widely known.

It is notified by the Telegraph Department that with effect from the 7th instant the acceptance of all telegrams classed ordinary is suspended between twenty hours and eight hours till further orders. Inland telegrams for acceptance between these hours and paid for as express. Until further notice the acceptance of the classed and deferred telegrams for Mesopotamia is suspended.

A Bombay message states:—Messrs. Mackinnon Mackenzie Company notify that as the number of berths available for passengers in the mail steamers sailing during June will be very limited, they are at present only registering the names of (a) and (b) grade priority certificate holders for accommodation during June. The list of names already registered require revision and all holders of (E), (a) and (b) grade priority certificate who wish to sail during June should therefore apply without delay to Messrs. Mackinnon Mackenzie either direct or through their agents stating the date on which they wish to proceed and the grade of accommodation required. It is found that berths will be available for "C" grade certificate holders during June, a further notification will be issued later.

Standard Cloth.

Price Fixed.

(Delayed in transmission)

LAHORE, May 6.

On exercise of powers conferred by Section 9 of Cotton Cloth Act 35 of 1916 the Lieut. Governor of the Punjab is pleased to order that 7 as 3 pice per yard shall be the price at which standard cloth shall be sold in the Punjab.

Conference Weapons.

Prohibited Under Arms Act.

CALCUTTA, May 7.

The Commissioner of Police Calcutta, has issued a notice prohibiting any person than those other exempted under the Arms Act from carrying any sword, spear, bludgeon, lathi, gun or any other offensive weapons in any public place in the town or suburbs of Calcutta. This order will remain in force for one year.

Inquiry Resumed.

Mr. Swinhoe, Chief Presidency Magistrate resumed enquiry to-day into the circumstances connected with the alleged shooting of constable Seepujan Singh. An application was made on behalf of the constable for process against Sergeant White. The Magistrate referred it to the second Magistrate who fixed the 14th instant for hearing. Another application was made for an adjournment of enquiry which was refused at which counsel appearing for the constable retired. Mr. J. Cohen, Honorary Magistrate, who recorded the statement of the constable at hospital examined said that the constable had stated he was struck by a Sergeant, but he could not say whether he was struck by a bullet or knife. Three doctors from hospital who attended the constable deposed that the wound could not have been caused by a bullet from a revolver. Sergeant Brown gave particulars of the system that prevails in Central Police Station in regard to delivery of firearms to Sergeants in case of necessity. So far he knew Sergeant White had no revolver with him. He did not see Sergeant White strike any constable. The enquiry has been adjourned.

A Karachi message says:—At a special general meeting of the Larkana districts Zamindars Association the following resolution were passed:—That we the Muhammadan Zamindars of Larkana district are gratified at the passing into law of what are known as the Rowlett Bills, that the Zamindars of this district are not any way connected and have no sympathy with the agitation which has been started against these laws; that this Zamindars association does not approve of the false agitation procured in Karachi, Hyderabad and elsewhere in Sind against these bills and protests in unwise tactics and deplores its unfortunate results in forcing the ignorant into joining tenacious mobs.

Latest Telegrams.

SIMLA, May 7.

Sir George Ross Keppel at the Viceroy's request is staying on for the present, as Chief Commissioner North West Frontier Province, and Sir Hamilton Grant who arrived in India on Thursday will resume the appointment of Foreign Secretary. Mr. Denys Bray being placed on special duty.

With effect from to-night inland telegrams classed ordinary will not be despatched between 20 hours and 8 hours. Telegrams tendered between these hours must be classed express and paid for as such. Deferred telegrams for Mesopotamia cannot be accepted.

ALLAHABAD, May 8.

Notice has been served on Pandit Sham Lal Mehru, publisher of the "Independent" newspaper, Allahabad, to abstain from sending or circulating the paper in the Punjab as in the opinion of the Punjab Government such circulation is prejudicial to public safety.

LAHORE, May 6.

(Delayed in transmission)

Lahore and Amritsar are quiet. The propaganda column has returned after holding six durbars which were addressed by two Magistrates with excellent effect. The four accused persons in the Lahore Mall case have been convicted and sentenced to transportation for life and forfeiture of property. These persons were arrested after the riot on the 10th April and the judgment is a complete refutation of the numerous falsehoods which have been published in regard to these incidents.

Troops are being gradually withdrawn from the Lahore city. In the Alulakh case (Gurjanwala) three men have been sentenced to death and five to transportation for life.

In this case the accused burnt a Patawarikhana with revenue records of six villages. They announced that Lahore and Amritsar had been burnt and that the British Raj was extinct and they threatened to throw away any supporters of the Government on to the fire.

In another of Amritsar lost case the accused has been acquitted. The Commissioners considered that the property was not satisfactorily identified.

The following telegram has been passed between the Raja of Mahmudpur President B. I. Association and the Lt. Governor of the United Provinces Taluqdars of Oudh view with abhorrence the outbreak of lawlessness and its causes in certain parts of the country and strongly condemn them, that they unreservedly place their humble services to restore law and order and check further violation at the disposal of the Government. The association places on record the deep sense of appreciation and thankfulness for the wise, sympathetic and statesmen like policy of His Honour Sir Harcourt Butler adopted in regard to the present juncture and wholeheartedly supports the appeal which His Honour recently issued in this behalf to the people of the United Provinces.

His Honour replied as follows:—I beg to thank you and the executive committee of the British Indian Association for the resolution passed on Saturday afternoon last. I know that the Government can always count upon the loyal assistance of my old friends Taluqdars of Oudh. None the less do I appreciate their public support at the present present time that they place their services entirely at the disposal of the Government, I believe and appreciate the fact that vast majority of the people of this province fully appreciate the importance of law and order and they are ready to assist the Government to the best of their capacity should occasion arise. The great landowners of Oudh can set a high example in this respect as they had done in the past and I hope and trust that we may look forward to a period of peaceful progress and hearty co-operation between the Government and the people for the advancement of the province.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

(o)

సర్వాధికారములు ఆచరింపఁజేయుట గ్రామముల నెక్కడి నొక్కడ గాని జరిగిన వివాదమునకు కొప్పరపు సోదరత్వమును గలది తన ఆధిపత్య సామర్థ్యమును జూపి అణగింప చేసిరి.

కార్యదేశము:—శ్రీకృష్ణరాయల మహాత్మ్యము. డి. రామేశ్వరకాశ్రి గారి గృహమున 4.5-19 తేది మృ. న్నం అతివైభవముతో జరిగినది. కాశ్రి గారు రచించిన శ్రీకృష్ణరాచార్య చరిత్రమున గ్రంథమును అందఱు కుదిరియుగా సంచివెట్టిరి.

శ్రీకృష్ణ మహాత్మ్యము:—గోరసలో వేంకటయన్న శ్రీ రామలింగేశ్వరస్వామివారి కృష్ణమహాత్మ్యము సిద్ధాంత సంకల్పన వైశాఖ శు ౧౧ శనివారం (10 మే 1919) రాత్రి జనపబడును.

గతమాసము 30-న తేదిని గోదావరి మండల సునారకార్యదర్శి శ్రీమంతుల సూర్యనారాయణమూర్తిగారు, మండల సంఘమును గూర్చియు అసెసిస్టెంట్ కాన్స్టాబుల వారలను గూర్చియు గంభీరపద్యము మొదలగు 15 సభ్యులు మండల సంఘములో చేరి. గ్రామసంఘము నెలకొల్పబడినది.

2-5-1919 నుండి కుక్రవారం రోజున నేడునాడు గ్రామములో అన్నదాన సమాజపు మీటింగు జరుపబడినది. నేడునాడు బుచ్చయ్యగారు అగ్రాసనాధిపత్యమున వసించిరి. సుమారు 200 మంది పురజనము సభకు విచ్చేసిరి. మ. రా. శ్రీకృష్ణయ్య సోదరాభిగారు ఈ అన్నదాన సమాజమును గురించి యుపదేశించిరి.

కృష్ణాదేవీ వద్దనున్నాడు రైలండ్ స్టోర్ క్లబ్ వారు నెలకొల్పిన డబ్బును బాడ్ మింటన్ బోర్డు మెంటు ఈ నెల 3 తేదీనో ముగిసినది. రైలండ్ స్టోర్ ఎ. వద్దనున్నాటి సరిసింహారావు దత్తాత్రయ అంతరాభిగార్లుకు బంగారుగిట్టి చేయబడిన పతకములను గుడ్డవల్లేరు పాట్లూరి రాజేశ్వరరావు చావరాల అంకినీడుగార్లుకు బాట్టు సెసంగబడినది.

అమలాపురం లో:—ఈ నెల 2-న తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు బోర్డు బాలికా పాఠశాల భవనమును పాఠశాలయొక్క "వసంతపూజము," పానుగంటి వెంకటసుబ్బారావు సంతకముగారికి వీడుకోలుపు విజ్ఞానమును గురించి బ్రహ్మచందం వంతులగారి ఆధిపత్యమున జయప్రదముగా జరుపబడినది.

తిరుపతి:—నేనవికాలపులేంద మిగుల మిలిమిరి యన్నది. కలరాబాధ్యము గ్రామమునందనుకొని దినమునకు ముగ్గురునలుగురు మృతిచెందుచున్నార. పెద్దన్నవారు (స్కూల్ పాఠ్య) కూడ వ్యాపించియున్నది. ఈ నెల 7 తేది మొదలు వారమురోజులవరకు గంగబాకిర జరుగగలదు. వైశాఖ శు ౧ శ్రీజగద్గురు శంకరాచార్యులవారి జన్మదినమున మధ్యాహ్నము సామాజిక చారుకందల స్మార్త బ్రాహ్మణ్యమునకు సంతర్పణచేసిరి.

క్రికెట్ క్రామ సమితికి ఆయుర్యవైద్యులవైద్యులు, తెనాలి:—ఈ వైద్యులు గుంటూరునుండి ప్రభుత్వ వైద్యులమేళన సంవత్సరము 25-2-1918 రోజున వారంభించబడి జయప్రదముగా శంకరకృష్ణము జరిగినది. ఇవ్వకు ప్రభుత్వాధికారి త్వరసభ ప్రతిపాది భయంకరం కృష్ణమహారావులవారి యాధిపత్యమున జయప్రదముగా జరిగినది. క్రిందటి సంవత్సర మి వైద్యులముందు 15000 మంది జనులు ఆరోగ్యమును గాంచిరి. కొల్లా గురవయ్య కోటయ్య శ్రేష్ఠి గార్లు ఈ క్రమవైద్యులకు రు 2000-0-0 ధన్యులు నిచ్చిరి.

A Gazette Extraordinary notified control of the supply of rice and paddy throughout the province of Barma for purpose of securing public safety.

భారతదేశమునందు నున్న పరిస్థితులనుండి విదేశములకు
వర్తమానము నెఱుఁగించు వాంఛించుకొనియున్న వ్యవసాయకుల, సాంకేతిక
శాస్త్రముల గాని కైలుబండ్లు వీరును పొందుచునుండి వదలివెళ్లు
వారు ముఖ్యముగా తీరమునకు వేరువరు ప్రభుత్వమునాదు నున్న
వారును జేయుచున్నాడు.

అయ్యో, చిర కాలమునుండి విద్యాభ్యాసం కాదు. కొన్ని పాఠశాలల యాపాధ్యాయులకు ప్రత్యేకపథ నేర్పరతి (సెంట్రలైజ్డ్) ప్రతిమాన మొక సెలవునందు అధికారుల యాధికర్యమున బోధకులకు బోధనాపద్ధతులను నేర్పించు వారిచే విద్యార్థులకు నేర్పించు విద్యాభివృద్ధి సానకరయల్పించిరి. అందువలన నుపాధ్యాయు లీ సెంట్రలైజ్డ్ క్లాసులకు దూరస్థులనుండి యెంతవాలకోర్చి యేర్పరిచి, పర్యవారణములు దాటి గట్టనక పుట్టక విశేషాంశములను నేర్పుకొను తలంపుచేతను అధికారుల యాజ్ఞలకు వెనుదిరుగు నియమించబడినవాటి సుధ్యాన్నము 2 X 00 నధకు నచ్చుచుండిరి. ఉపాధ్యాయులందఱు తేరిన పిమ్మట విద్యాధికారులు బోధనాపద్ధతులు నేర్పుటగాని నేర్పించుటగాని జరిగిన పిదప 6 X 00 నధకుగియుచుండును. పాఠములు పూర్తిగాక విశేషాంశములు నేర్పనప్పుడు 6½ X 00 కూడవగుటచే చీకటియంతే తరుతమ గ్రామములకు బోవుచుండురు. కొన్ని సమయములలో నధకు తుకు రానప్పుడును • వచ్చినను కాననాధికార ప్రక్రములు (సమస్యలన్న) బోధకులకు సంబంధించిన పుస్తకములు తెచ్చివచ్చుదును, సమస్యలన్న చదువుచు చేతను పుస్తకముల ముట్టచేతను కాలసమాప్తి యగుచుండును. అప్పుడు పాధ్యాయులు వడినక్షమయే ఫలితముగా మారును. ఇట్టి నిష్ఫల సమావేశ సభలు సంవత్సరమునకు 5, 6 కలుకు జరుగును. నేటికి 10, 15 సంవత్సరములనుండి ప్రతిమానము సెంట్రలైజ్డ్ క్లాసునకు వెదలుచున్నను ఉత్తమాపాధ్యాయు లక్షణములు (బోధనాంశములు) తేజభాషాజ్ఞానము కొండలకైన నలవడలేదనుటయందరికెయోక్తి యెంతమాత్రమునలేదు. ఇట్టి స్థితియందుండ నుత్తమ విద్యాబోధక గురులగు మ-రాశ్రీ వల్లూరి నరసింహారావును బి. ఎ. ఎల్. టి. గారు మా జిల్లాకు అన్వేషింట్లు ఇనస్పెక్టరుగా దయాచేసి ఈ సెంట్రలైజ్డ్ క్లాసులందలి యాపాధ్యాయుల కష్టములు గనిపెట్టి నవీనమాధ్యములు గల్పించి పూర్వ పద్ధతులన్నీంటిని సంస్కరించి విద్యాభివృద్ధి సానకరయల్పించిరి. అందు ముఖ్యముగా నందఱకు నుపయోగపడునది సెంట్రలైజ్డ్ క్లాసుల లైబ్రరీలు, ప్రతి సెంట్రలైజ్డ్ క్లాసునకు నచ్చు నుపాధ్యాయుడు స్వల్పచందా నిచ్చునట్లును ఉపయోగకరములగు పుస్తక సముదాయమును చేర్చుటకును యేర్పరచి సద్బోధనతనము ముఖ్యమని దెలియరచిరి. ఈ నియమముచే నుపాధ్యాయులు బోధనాపాఠములై గ్రామసీమల యందుండి ప్రాథమిక విద్యకు ప్రోత్సాహ మొనర్చి విద్యార్థుల నుత్తమగుణాన్వితులుగా చేతురని అధికారుల యాశ్చయముగాని తా సెంకటి దలంచిన దైవ మొకటి దలంచిన నన్నట్లు క్రింది కొద్దియధికారు లీ కార్యములందు తేరి విషయములు బోధకడక నక్షత్రతయటచే నిష్ఫలమై తుదకు కానర కూసరై వికట పద్ధతులుగా మారెను. ఇది యంతయును గనిపెట్టి పితాపురమునందున్న సెంట్రలైజ్డ్ క్లాసు లైబ్రరీ ప్రత్యేకము పాధ్యాయులే తమవశమందుచుకొని కార్యక్రమము జరిగింప సమకట్టిరి. ఇదివరకు 2 సంవత్సరములనుండి లైబ్రరీ చందాలు నమూనగుచు 12 పుస్తకములు మాత్రమే సంపాదించబడెను. రమారమి 8 మాసములయి తంతుళ్ళ చేతికి వచ్చెను. ఇప్పుడు 40, 50 పుస్తకములు చందా రూపమున లభించినవి. ద్రవ్యముగూడ నిష్ఫలముగాక నిలువ నుంచ బడుచున్నది. ప్రతిమానము స్థాయిసంఘముచే నాదామ వ్యయములు విచరింపబడుచున్నవి. సెంట్రలైజ్డ్ క్లాసులలో సిగంధములు వదిలెట్టుకు వివిధముగ నుడున గ్రంథములను పాఠకులు గొంపోయి చేరువనున్న వారొకరి కొకరందిచ్చుకొనుచు ఫలితమును పడయనట్లు తీర్మానించుకొనిరి. ఈ విధమును గనిపెట్టి విద్యాతయగుటను భాషాభిమానులును మ. రా. శ్రీ శ్రీ చిల్లారావు

లక్ష్యాపాత్రుగాను చుంపింపఁగల ముగర్వదలంబిరి. వా రొస గునట్టి సహజమత్యధికమై ఆంధ్రజాతియు నందున్న యువా ధ్యాయలనందఱు నభివృద్ధి పరచు పరివర్తింపజేయు నున్నది ఈవిషయమై ముందు వివరముగా చెలువబడును. కాన ప్రాథమిక విద్యాబోధక సంఘ సోదరులందఱు తమ తమ తమ జీవితమునకు విశేష భాషాజ్ఞాన మావశ్యకమని యెంచి గ్రామ సీమలందు భాషాభివృద్ధి జేసి జాతాభివృద్ధి జొన్న నెంచి లైబ్రరీలు స్థాపించి వాటిని తమస్వాధీన మందుచుకొని అధికార సలహాలను బడయుచు జాతాభివృద్ధియును లోకర మ్యునిసిపల్ బోర్డులవారిని భయపడి ద్రవ్యసహాయము ను పుష్టక సహాయమును పొంది అవసరమయితే జాతాభి వృద్ధి నొనర్చుననియు తాము వడిన క్రమ రీతి ప్రతి స్థాపన ములచే వృథాగాక జాతాభివృద్ధియును సమయ వినియోగము చున్నాను.

సాదరోపాధ్యాయుడు.

VI

చెన్నపురి, శాసనసభ యెన్నికలు.

నెల్లూరు, చిత్తూరు, కడప, మండలములు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు.

అయ్యో! ఈపర్యాయము చెన్నపురి శాసన నిర్వాహ సభలో నెల్లూరు, చిత్తూరు, కడప, మండలములకు ప్రాతి సభ్యులు వహించి మానసియులగు, ఏ. ఎస్. కృష్ణారావు పంతులుగారు, రావుబాబూగారు. టి. బాలాజీరావు నాయుడు గారు పోటీకి నిలిచినట్లు తెలియుచున్నది. వీరిమధ్యలో కృష్ణారావుపంతులుగారు ఇప్పటికి రెండుపర్యాయములు శాసన సభకు ప్రజాప్రతినిధులుగ నెన్నుకొనబడుటయే ప్రజలకు వారి యందుగల గౌరవము చాటుచున్నది. ఇప్పటికి రెండు పర్యాయములు వారు శాసనసభలో సభ్యులుగ నుండిరి. కావున ఈ పర్యాయమునకు వారు మానుకొని మరియొకటి కకాక మొనగిన బాగుగా నుండింది గాని వారలు చూపుచుండ నుండుటకు గల కారణము శ్రీ. బాలాజీరావు నాయుడు గారు తప్ప మరియెవరను యెన్నికకు పోటీ చేయునందులకు యని తెలిచెదను. నెల్లూరు, చిత్తూరు, కడప, మండలముల లోని, ప్రజల యనురాగమునకు పాత్రులగు మహాశయులు నెల్లూరు నెల్లూరులో నున్నను వారివరకు ఈ పోటీకి నిలువకుండ నుండుట చింతనీయును. జయపజలములు భగవదధీనములు. ప్రయత్నము మాత్రమే మానవాధీనము. ఇప్పటికి పోటీకి నిలిచియుండు ఇరువురిలో గా॥ కృష్ణారావు పంతులుగారియొక్క ప్రాతినిధ్యము ముఖ్యమనటకు నుండియు ను లేదు. వీరు ఆంధ్రోద్యమమునకు కొంత వేడుకలవై చి నను శాసన నిర్వాహ సభలో ప్ర వేశించి న దా ది గ వీరుసలిపిన కృషి వల్లనీయును. ఇప్పుడు శాసనసభలో ప్రజా ప్రతినిధులయొక్క మొత్త లరణ్యకొదనము లగుచున్నవి. మన ప్రతినిధు లెంత బుద్ధికాలులైనను, ఎంత ధైర్యవంతులైనను ప్రజల కనుకూలములగు నెట్టిరీత్యములను తెచ్చినను జయ మొందుటలేదు. గా॥ కృష్ణారావు పంతులుగారు శాసనసభలో ప్రవేశించినదాదిగ వీరు ప్రజల తరపున చేసిన సేవ అతి విశిష్టము. వీరు తెచ్చిన రీత్యానులలో కొన్ని ఆమోదితములైన వని చెప్పక తప్పదు. ఈలోపల సమావేశమైన శాసనసభలో నేడో యొక సవరణ వీరు ప్రవేశపెట్టిన తరువాత కొన్ని వేల రూపాయలు బడ్జెటుల చేర్చినట్లు నావజ్ఞప్తి. ఏది యెటు యుండినను ప్రస్తుతము ఎన్నికకు నిలిచియుండువారిలో గా॥ కృష్ణారావుపంతులుగారి జయము వాంఛనీయమనటకు సంపద యములేదు. కావున, నెల్లూరు, కడప, చిత్తూరు, మండలములలోని, జిల్లాబోర్డు సభ్యులు, తాలూకాబోర్డు సభ్యులు, మ్యునిసిపల్ సంఘసభ్యులు, ఏకగ్రీవముగ గా॥ కృష్ణారావు పంతులుగారి నెన్నుకొన బ్రార్థించుచున్నాడ. గా॥ కృష్ణారావు పంతులుగారియొక్క విజయము వాంఛనీయమని కోరు చున్నపుడు బాలాజీరావు నాయుడుగారిని గురించి పర్చించు టనవసరము.

నెల్లూరు. 8-5-1919

ఘోలి, సుబ్బరామయ్య.

ii

శాసన నిర్వాహసభ్యుల

బ్రాహ్మజేతరుల కొక మనవి

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు:

అయ్యో, మద్రాసు రాజధాని చట్టనిర్వాహసభలో కృష్ణా, గుంటూరు, గోదావరిజిల్లాల తరపున స్థానికసంస్థల కమిషనరు

సేర్వకములైన స్థానమునాదికరకు నున్నవారలగు శ్రీ. ఆ. వి. మోవల్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారు చాలకాలమునుండి భిక్షాని ను కృషియుగముండి స్తుత్యుక్తులుగ తమ విధానక ధర్మమును నెరవేర్చుచుండిరి. ఇపు డాస్థానమునకు తిరుగా (క్రాంతిమొర్చి కల తరణమునచ్చినది. శ్రీరామచంద్రారావుపంతులుగారి క్రాంతిస్ఫూర్తి అచులలోనికి గాననది గనుకను ఎన్నికస్థానములు ఇంకను 9 మాసములలో వికాలము చేయ బడును గనుక అంతవరకు వారే) ఉండినవారుగ నుండునని పలువురు రైతులు అభిప్రాయపడియుండిరి గాని, పంతులు గారు మహాకారణములచేతకు అచులకు నిలువబడుటకు తన కిష్టములేదని తెలిపిచ్చిరి.

ఆ సభ్యుత్వపదవికి మన మూడుజిల్లాలలో ఇప్పటికి కొందఱు నిలువబడిరి. అందుముఖ్యముగ మన మెరిగినవారు ఇరువురుగలరు. 1 శ్రీమంత్ బూర్కా వెంకటరెడ్డినాయుడుగారు 2 శ్రీమంత్ కొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారును ఈ యిరువురిలో శ్రీరామచంద్రారావు నాయుడుగారు గల బయలు వెడలిన జన్మితులొక్కరి జెందిన బ్రాహ్మజేతర ప్రముఖులలో నొకరును, నుప్రసిద్ధకృత్యులును పేరుపడినవారును, చాలాకాలమునుండి ఏలూరుతాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగను ఏలూరు మునిసిపల్ సంఘముగను జేతనైతేయును అర్హుడవుడు బ్రాహ్మజేతరసభ్యులకును, రయితు సభ్యులకు ఆస్థాపక సహించి ఆవేశపూరితములగు చక్కని యువస్వామిల నొసంగుచున్నవారును అంజయన్న సంగతి మిరచిండుటకు ఎరుగుదురు. ఇంక రెండవవారు నుప్రసిద్ధజేతరప్రముఖులు, చాలకాల మునుండి గుంటూరుజిల్లా సంఘపు ప్రెసిడెంటుగనుండినవారును, కృష్ణామండలసభ కధ్యక్షులవహించి ఉవాకోద్దేశపూరితముగ చక్కనియువస్వామి మొనగినవారును. ఆంధ్రజాత్యుదయమునకును, భాషాప్రయోగ క్రాంత్యోద్యమమునకును జనకులని ప్రసిద్ధిపడిన వారి కక్షిణ ప్రాప్తియును సహితము వదలి ఘోషించు ఆరు సంవత్సరములనుండి జేతనైతే సంరక్షణచేయుచున్న మహానీయులును, గుంటూరు పురపాలక సంఘమును, నిమ్మకట జాతాభివృద్ధియును, ప్రజాసేవకై ఎంతటి కష్టములనైనను భరింప సంసిద్ధులుగ నున్న మహానీయులుగ నున్నారు. జేతరులకు కంటకప్రాయముగ నున్న రైతులకు చట్ట నిర్వాహముస్వామియైన పంతులవారు గాంధీజీహాత్ముల సత్విత్రులు నవలంబించిన మహానీయులు.

ఇరువురిలో శ్రీరామచంద్రారావు బ్రాహ్మజేతర ప్రముఖులనియు మింట్లోమాన్లే సంస్కరణము సీమిట చెన్నరాజధాని సభయందు బ్రాహ్మజేతరులు పలువురున్నను ఈమూడు జిల్లాల కొసగిన స్థానము నిడివటకు బ్రాహ్మణులే ఆంధ్రసంఘ రినియు బ్రాహ్మజేతరులు తలచుచున్నారు. గుంటూరుమండలము తమ మాండలికపర్యు నొక్కనైనను బంపజాలనైతిని నిచారించుచున్నది. ఆ విషయము అటుండెను. బ్రాహ్మజేతరు లొకరు ఆస్థానము నలంకరింతుట త్రిమితకాంబూలముల వంటి గౌరవమునే మన ముపేక్షించెదము. బ్రాహ్మణులైనను, బ్రాహ్మజేతరులైనను పొందునైనను మహామృదీయులైనను, అతివారియైనను మితవాది అయినను జేతరత్వదేవున కవసరము. మితవాది అతివాది అను రాజకీయమతములరెండు మగాక ఇంకొక క్రాంతి మతము. జేతరినది అని కాంగ్రెసు బయలుజేరిన రిడి నంలి రములకు దానికి తృతియేకముగ మనకు సంస్కరణములు రానున్న తరుణమున బయలు వెడలినది. వారి కుత్త మేచున మాకు తిత్తు జము సంస్కరణ లక్కరలేదు. మేమర్థులకాము, ఏవిషయము తెల్లున్నను మాకుప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము మాత్రము కావలెను. రౌలటు చట్టము మొదలగునవి చాల ఆవసరములై యున్నవి అని ఒక మతము బయలు జేసెద. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కూడదని నేను చెప్పుటలేదు గాని అదిగాక ఇతర సంస్కరణములు పర్యవ్రత ముక్కలదీ దనుట కడుకోచనిండును ఆ మతమునకు జెందినవారు నాయుడుగారు.

వారికిని మాకును ఈ సమస్యలు గానియైనందు ఈ క్రిందివిధమున కొంత సంభాషణ జరిగెద.

ప్రశ్న:—అయ్యో, సభ్యులగు బ్రాహ్మజేతరుల గురించి మీరు కొన్ని సభ్యులుగా నుండవలయు నని బ్రాహ్మజేతరులలో పలువురి కభిప్రాయము బున్నది.

ఉ:—నాలా వందనములు.

ప్ర:—కొన్ని విషయములు తమ ముఖ్యత తెలిసికొన నలయునని మనవారు చేచియున్నారు.

ఉ:—సంతోషముతో సిద్ధముగ నున్నాను.

ప్ర:—కాంగ్రెసు లీగు స్కీమును మీ రంగీకరింతురా?

ఉ:—అవిషయ మగు నాయభిప్రాయములు విక్రమోహ మొదలగు సభ్యులందును మీరు వినియున్నారు. ఆయభిప్రాయములు నేను మార్చుకొనలేను, మార్చుకొనఁజాలను.

మాంటాగు-చెలమ్యునర్థ సంస్కరణ ప్రకారానికి నైనను మీ రంగీకరింతురా?

ఉ: ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య సహింస మనవో.

ప్ర: ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య సహింసించినవో నెల్లు ?

ఉ: అంగీకరింపగలరు. అంగీకరింపవలెనో మనకు లాభములేదు గాన సంస్కరణము లక్కట లేదనియే నానుతము.

ప్ర: రౌలటు చట్టము ప్రవేశపెట్టు విషయమున తమ కనుకూలాభిప్రాయము గల దని వినుచున్నాము. సత్యమేనా?

ఉ: రౌలటు చట్టమును గురించి నాయభిప్రాయములు బహిరంగముగ నేవిధముగను వెలువరింపలేదు గాని అది యుండుట యరసమని నాయభిప్రాయము. అది మద్రాసు రాష్ట్రమునకు పెట్టును. పంజాబులో పెట్టుటకు ఆవసరములగు పరిస్థితులు బున్నవి.

ప్ర: జేతరత్వలగు నాయకులనెడి విషయమైన నైనను విచారణ లేకుండ పట్టుకొనిపోవుట మీ కిష్టమా?

ఉ: అట్లు జరుగదు.

ప్ర: అట్లుజరిగిన విషయము లెప్పటి కన్నియో మాయ కొనవచ్చును.

ఉ: రౌలటుచట్టము రాజద్రోహములకే ఏర్పరుపబడినది. దీనియందు ప్రమాణ మున్నట్లులతోచును. అయినను నేను చట్టమును కొంతకంటకు మాత్రమే చూపుతిని. అంతయు చూచి గాని నిర్ధారించ విలు లేదు.

ప్ర:—అయ్యో జేతనాయకులు, జేతరత్వము, అతివాదులు, మితవాదులు, మహామృదీయులు, పొందువులు, సీమిట్లు, క్రైస్తవులు మొదలగు అభిలభాగతీయులు ఏకగ్రీవముగా గల రినియు ధోషించుచుండ, గాంధీవంటి పరమసాధువులకు వుడు మహాకష్ట సమయములలో మహామోక్షదానక సత్వాగ్రహకవచమును ధరించి ధర్మము నవలంబించిన కారణములును జేతరులు పొందదగిన మున్నస్థానములలో కడపటిది యగు హిందూజాతీ సామ్రాజ్య సభ్యత్వము నీ కారణమున మానసియులగు జిన్నా, మదనమోహన మాలవ్యా మొదలగు వారు రాజధక్తినిలయి యగు హిందూజాతీయమతమునకు సహింపక తమ పదవులు తృణప్రాయముగ నెంచి విస్తరింప నీ యుదవారణములు వలనా? ఈ హేతువులన్నియు సుష్టముగ రౌలటు చట్టముయొక్క అభిప్రాయములను మీరు విశదీకరింతుట లేదా ఇంక విమర్శింపవలెనా?

ప్ర:—ఆ. డి॥ బి॥ రామచంద్రారావు పంతులుగారు కూడ సత్యాగ్రహమునకు వ్యతిరేకమును వెలిబుచ్చిరే అది మీరు సమ్యక్మా.

ప్ర:—రౌలటుచట్టము నామోదించిరా యునదిగాని సత్యాగ్రహమునకు వ్యతిరేకింప రనునది మా కక్కరలేదు.

అయ్యో వైముడు ప్రశ్నింపబడునను ముఖ్యమగు జనాదు మీయొద్ద దొరకవలెమీరేమా నాయకులయలకు గర్వ పడియెదము. లేకున్న మీ రసర్థులని విచారపడెదమిదియు. మీ యందు మాకు ప్రేమయు, ప్రేమకంట భయమును హెచ్చు పెరుగుచున్నవి.

నాయుడుగారి ప్రశ్న:—శ్రీ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య సహింసంబురా?

ఉ:—కాంగ్రెసు సభవారే అంగీకరించినపుడు వీ లేల అంగీకరింతు. అంగీకరించెదననియే మామత్యము. అంగీకరించినే మామత్యముల వారి కొరకదము.

ఈ విధముగు సంభాషణ జరిగెద. వీరిని బట్టి భగిత వ్యయము ఈ విషయమున నిర్ధారణ చేయటకు బ్రాహ్మజేతర మహాశయులకు నిశ్చయించుచున్నాను.

కామూరి వెంకటాచలకృతి చౌదరి.

అమలాపురమునందలి బోర్డు సెక్షన్ విద్యాలయపు పూర్వపు విద్యార్థుల సంఘవార్షికోత్సవ సందర్భమున జూను 1వ తేదీనాడు తెన్నును అటుపంపెములు జరుగగలవు. ఈ అటలలో విద్యాలయపు పూర్వపు క్రొత్తవిద్యార్థులు పాఠపుచ్చుకొనవచ్చును. ఆటలకునచ్చువారు ఈనెల 20వ తేదీ లోపుగ రూరల ప్రవేశ రుసుముతో సంఘకార్యదర్శికి దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును. గోనెల్ల సత్య వారాయణగారిచే బహుకరింపబడిన వెండిగిన్నెను ఆటలలో అరేవవారి కీనుబడునని సంఘకార్యదర్శి డి. వెంకటమూర్తిగారు మాకు ప్రాయము న్నారు.

దిగుమతిదారులు ఎగుమతిదారులు
కమిషన్ యేజంట్లు. 1548
విద్యుత్తు, గో నెల, నూలు, అయిదము, పెనకా-యో, ధాన్యములు కామధాన్యములు పెండ్లలగు సరకులు, స్వదేశీయుల తరపున, పరాయి దేశీయుల తరపున కొనుగోడి విక్రయించుటకు వివిధముల తెలియగోరువారు ఈ విలాసమునకు ప్రయత్నించు.
Pareck & Co., 135 B, Amherst, St, Calcutta.

మదన కామేశ్వర లేహ్యము
ఇది మేహము, కంకాళ, శుక్లవర్ణము, అతిమాత్రమున వారింది, మిక్కిలి బలమును, వీర్యవృద్ధి, యోవన గుణమును, సంతాన ప్రాప్తికలిగించు వర్ణప్రసాదము 2 డబ్బీలు చాలును. 20 రులముల డబ్బీలు 1. వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము. పి. జి. పి. అంబో, పొందురు, గుంటూరు జిల్లా.

పాశ్యపు వేంకటాచలపద్మయ్యలవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

1. అక్షివిలాసరసము:—అక్షిశలత్వం ప్లేగు నొండును అక్షివిలాస రసములను నిరోధిస్తే యుగ్మము. అక్షిముక అక్షివిలాస రసముల నీనా తిరుమొదల నుండేస్తే ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాంతము కేరొకటి తదని పాశ్యపు వేంకటాచలపద్మయ్యలవారి దినచర్య, మూడవ పాఠ్య శాస్త్రములు, సన్నిపాతము పెండ్లలగునవి తప్పక చదివించును. నీనా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచు. (599)
 2. శ్రీనాన తెలు:—ప్లేగు X ప్లేగు, సంచల నిష్పా పాశ్యపును మంచిమను. నీనా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇంచు.
 3. క్షయ రసము:—వీరి సేవించినప్పటినుండియు మూత్రమున కట్టక (కలరా) వాంతివేసి, శీతవేసి, అక్షి శేదులు నులుము కాగలను. నీనా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచు.
 4. కాలనాథోదయము:—విద్యలను బలకారి; తియ్యి మందు; మందనము, మలబద్ధము, అక్షి శేదు, కృత్రిమము, కడి తుట్టియుండుట, అకలితేకుండుట మొదలగునవి నులుమును విద్యలు పుష్టిగలవారగుదురు. నీనా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇంచు.
 5. లోకామయవార కస్తూరిమూత్రము:—విద్యలను పోషింపు ముదిరినవారికి, బాలింతలకు ఉత్తమ నులు కాది. మందనము, వడితేలు, దగ్గు, అక్షి శేదు, శీత కాకిం, సర్వసామ్యము, నులుబద్ధము, జ్వరం, అక్షి శేదు, దుర్బలము మొదలగునవి యుండు నీనా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇంచు. (801)
- 250 మూత్రము గల నీనా 0-4-0
శివము కస్తూరి 6-కి 1-8-0
" " 12-కి 2-12-0
" " 25-కి 5-5-0
- తలి పోషకులతో కూడ ఎగుమతిదారుల తెలుగు వలదు.
శ్రీ సేతారావువ వైద్యశాల, మదన.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుటకు పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కాదు గునుప్పరి. ఈ పుస్తకమున పుస్తకము ఆరోగ్యమును కాపాడుకొనుట కలిగిన కలిగిన పుస్తకమును ఆయుర్వేదమున వివరించును. ఈ పుస్తకము ఇవాముగా నిలువదును. పోస్టుచార్జియు మే మే భరించి పంపెదము. పెంట్ల పోస్టుచార్జిరెడదు. (219)
వైద్యశాస్త్ర మణిచింకర్ గోవిందజీ,
ఆరోగ్యనిగ్రహ కౌ. ప. భా. అం. 157, బ్రాడ్వే, మదన

HEALTH FOR A POSTCARD
If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bler's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the actual cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which this desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural"—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by (post) to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, BATALA India.)
DR. BLER'S ERECTRUS
JUDGE BY RESULTS.
Read the remarkable testimonials from both medical men and the general public and see what Erectruss has done for those suffering from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency even after other remedies had failed. Erectruss is the outcome of years of study and research and Dr. Bler's Principle of "Obstructive Hyperaemia," on which it is based, is one of the wonders of medical science.
The Erectruss is a "specialist" itself in all but cost: always handy, sure and natural cure for these diseases, yet the total cost of an Erectruss is only Rs. 15. (plus postage, etc.), a low price indeed for such a miracle-worker. Before you forget, just sit down and write for the Free Descriptive Booklet—it may mean New Life to you. Address to ERECTRUS (A.P.) Sole Agency BATALA (India.)
DR. BLER'S ERECTRUS.

అమృతం జనము
అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాంతము:
చుట్టచు ఉద్బిత్తనము నీనా 1-కి 0-12-0
తలనొప్పుల మూన్పును. పాశ్యపు నొప్పుల బారనొలును. వాయుపుట్టు పోగొట్టును. మనాసనగలిగి యుండును. ప్రతియుంటనుండగినది.
తామర తెలుము
తామర, తీట, గజ్జిక, మంచిమందు
డబ్బీ 1-కి ఆ. రి. 12-కి రు. 25. 10-కి రూ. 25.
తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద వాని, పెండ్లలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలో గాని బుట్టుచున్న పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను కెండు మూడు భేదములు గలవు.
10, పోలికోడ్ల పోర్టు, పొంబయి, రంపె పెట్టె, మదన.

కావలెను 1597
శ్రీ మైలవరము బాలభారతి సమాజమునకు శ్రుతిలయజ్ఞానముతో స్వతంత్రముగా పాడదగిన సంగీతము నాటకానుభవము కలిగి హిరోకార్యరక్తు వేయదగిన వారొకరు జీతము నెలకు రు 20-0-0 మొదలు 40-0-0 వరకు యోగ్యత నుబట్టి యాయబడును. కావలసినవారు హిరో సమాజము సెక్రటరీగారైన శ్రీ కొమ్మూరి కట్టా భిరామయ్యగారివద్దకు వచ్చి మాట్లాడినయెడల తప్పిళ్లు తెలియగలవు.

R. S. V. Papaya rao.
బెజవాడ శ్రీ బాలభారతి సమాజపు ప్రొవైడరు
26-4-19 ఆంధ్ర ప్రభుత్వ మైలవరం యత్రేలు జమిందారు.

శ్రీ వీరవేంకట సత్యనారాయణ స్వామి కళ్యాణము హోత్యన మంగళాశాసన పత్రిక.

శ్రీ: చురులూరి! భక్తజనశేఖరలూర నమస్కరించుట శోభాయతీల సమరమందగు రత్న సింధువును నో హోయనోప్యయంకు వినిధోస్యము ల్లికింప సత్యనారాయణమూర్తి దోరిణమునకై దయసేయవేపునకె.

శ్రీమహామండల చండనామమైన శ్రీమహాప్రజ్ఞాస్థిత పంపానీతి నాస్తవ శ్రీమదన్ను ప్రతి వివాహమున శ్రీమదన్ను వివాహమున, హరిహరవిజయగర్భ త్రిమూర్త్యాత్మక పరమేశ్వరీ పరమేశ్వర స్వరూపులు, పంచాయతిన పూర్వాదిచాన దేవతయునగు శ్రీ వీరవేంకట సత్యనారాయణ స్వామివారి పాదపద్మములు సన్నిధించి, శ్రీస్వామివారి ప్రీతిభక్త్యులు, గ్రామనివాసులు సగువారికి

శ్రీ సిద్ధార్థి నామ సంకర వైశాఖ శు ౧౧ య యేకాదశి తదివారం మొదలు ఆనగా ఆ 1919 సం ౧౧ ౧౦ మేము తేదీని మొదలు) భక్తజన శంకరాద్ధమై జయగోపు శ్రీస్వామివారి కళ్యాణోత్సవము యీక్రింద వివరింపబడినదిని జరుగును గాన బహువిధములగు నిత్యోత్సవాదులగు యానం దించుటకై మిరియ సమయంబు మిశ్రపరివారము గానబ్బి మాది సంతసించి శ్రీస్వామివారి ప్రసాదమును స్వీకరించి శ్రీ స్వామి వారి సన్నిధిని జరుగు సత్కారములకై కొని పుత్రపౌత్రాద్య భిలాభిష్టములను బొందవల మననియందుమూలముగా దలియ బటచుట యైనది.

- (1) ది 10 మేము—రాత్రి ఉర్రేగింపుటుత్సవము, కళ్యాణోత్సవము.
- (2) ది 11 మేము—వగలు గానసభలు, రాత్రి విమానోత్సవము, భాగవతము.
- (3) ది 12 మేము—మధ్యాహ్నం, పదస్యము, సండితసభ, రాత్రి గజవాహనోత్సవము.
- (4) ది 13 మేము—ఉదయం, వనదివారోత్సవము, మధ్యాహ్నం హరికథ, రాత్రి విమానోత్సవము గొల్ల వేయము.
- (5) ది 14 మేము—ఉదయం, చక్రతీర్థము, మధ్యాహ్నం నామలి దండియాడింపుటుత్సవము. రాత్రిగరుడ వాహనోత్సవము.
- (6) ది 15 మేము—మధ్యాహ్నం ఉపన్యాసము, రాత్రి శ్రీపుష్పయోగోత్సవము.

N. B. అవకాశమున బట్టి బాణసంయుత భక్తిరగు పూరితులగు మేళతాళములు మున్నగు నివోదములతో బహువిధములగు ఉత్సవములు గానింపబడును. కొన్ని మార్పులనుడ జేయబడును. (1599)

శ్రీవీర వేంకట సత్యనారాయణమూర్తిగారి యజ్ఞానవర్ధులు, శ్రీ రాజా యినుగంటి వేంకట రాజగోపాలరామ సూర్యప్రకాశ రాయనింగారు. శ్రీ సిద్ధార్థి నామ సంకర వైశ్ర బ ౧౧ సోమవారం చుకాం గోవావరజిల్లా, పెద్దాపురం తాలూకా, ఆరెంపూడి, అన్నవరం రత్న గిరి.

దేశభక్తులగు భారతీయుల విధి
ఏ విధముగా దేశ సేవయందు జీవితమునకు దెవరు నిమగ్నులైనయ్యెను ఆ ప్రత్యేకవిషయము వందు సర్వభక్తులను వారు వినియోగించి జాని వభివృద్ధి నొందింపవలెను. అందులకు పాఠిక **ఉత్సాహము, చురుకుదనము, ధీశక్తి** యుండవలెను. జాగరూకత యత్యవసరము. అంగ శరీరమానసికారోగ్యములు సమగ్రముగ నుండవలెను. అందులకు మీరు చేయవలసినది **అశ్వను సేవనము**
అశ్వనుసేవనలన క్షీణించిన సరములకై ప్రయత్నముగను.
అధిక శ్రమలవలన నందరించిన ఉత్సాహమునకు పునర్వికాశము కలుగును. సర్వ శక్తులును సమగ్రముగను. నెల పరమములభము. ఒక నీనా 1-9-0.
Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd.,
908 Manicktall Main Road, Calcutta.
Local Agents
P. Rangiah Chetty & Sons, Madras. M. R. Chandra & Co, Madras.
Indian Industrial Co., Madras Swadeshi Stores, ,